



## Základná škola

Ul. kpt. Nálepku č. 855, Nové Mesto nad Váhom



**Školský vzdelávací program pre nižšie sekundárne vzdelávanie  
príloha pre 6. ročník**

***Brána jazykov otvorená alebo....***

***... kým vyrastiem, kým vyrastieš,  
kým vyrastieme Vám,  
dajte nám čas na omylov pár ...  
Nechajte nás letieť ku hviezdám,  
snáď pochopíme včas,  
že pár krídiel motýlích neponesie nás***

**Vzdelávací program**

Stupeň vzdelania	<b>ISCED 2</b>
Dĺžka štúdia:	<b>päť rokov</b>
Vyučovací jazyk:	<b>slovenský</b>
Študijná forma:	<b>denná</b>
Druh školy:	<b>štátna</b>

**Predkladateľ:**

Názov školy:	<b>Základná škola</b>
Adresa:	<b>Ul. kpt. Nálepku 855, Nové Mesto nad Váhom</b>
IČO:	<b>31202667</b>
Riaditeľ školy:	<b>PaedDr. Marta Viteková</b>
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:	<b>Mgr. Kvetoslava Justiňáková</b>
Ďalšie kontakty:	<b>032/ 746 18 14</b>
email:	<b>zsnalnmv@gmail.com</b>
webová stránka:	<b>www.zsnalnmv.edu.sk</b>

**Zriaďovateľ:**

	<b>Mesto Nové Mesto nad Váhom</b>
Adresa:	<b>MsÚ, Čs. armády 1, 915 32 Nové Mesto nad Váhom</b>
Kontakt:	<b>Mgr. Dušan Hevery, vedúci OŠMaTK (tel.7402120)</b>

Platnosť dokumentu od: **2.9.2008**

**Školský vzdelávací program je otvorený dokument, ktorý bude predmetovými komisiami každoročne prehodnotený a upravený podľa potrieb . Jeho znenie podlieha schváleniu pedagogickou radou a radou školy.**

**Dodatok bol schválený pedagogickou radou dňa 16.9.2009**

**PaedDr. Marta Viteková, riaditeľka školy**

**Dodatok bol schválený radou školy dňa: 2.10.2010**

**Mgr. Jana Matušovičová, predseda rady školy**

## Obsah

Školský učebný plán pre 6. ročník	4
Slovenský jazyk a literatúra	5
Anglický jazyk	12
Nemecký jazyk ako 1. jazyk	18
Nemecký jazyk ako 2. jazyk	21
Matematika	23
Informatika	31
Dejepis	36
Geografia	40
Občianska náuka	44
Biológia	48
Chémia	53
Fyzika	55
Etická výchova	60
Náboženská výchova	63
Výtvarná výchova	69
Hudobná výchova	73
Telesná výchova	78
Technická výchova	81
Ochrana životného prostredia	83

## Školský učebný plán pre 6.ročník

Školský vzdelávací program vychádza zo zamerania našej školy, ktorá sa už dlhodobo orientuje na vyučovanie cudzích jazykov od 1. až po 9. ročník ZŠ. Z týchto dôvodov sme v školskom učebnom pláne pre 6. roč. voliteľné hodiny použili na posilnenie jazykového vyučovania a v VI.C – v triede s intenzívnym vyučovaním cudzích jazykov, sme zvýšili hodinovú dotáciu.

	Predmety	Počet hodín 6.ročník /A,B/	Počet hodín 6.ročník /C/
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4	4
	1. cudzí jazyk	3	3
	1. cudzí jazyk		1
	2.cudzí jazyk	1	1
	2.cudzí jazyk	1	1
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4
	matematika	1	1
	informatika	0.5	0.5
	informatika	0,5	0,5
Človek a spoločnosť	dejepis	1	1
	dejepis	0,5	0,5
	geografia	1	1
	geografia	0,5	0,5
	občianska náuka	1	1
Človek a príroda	biológia	1	1
	biológia	1	1
	chémia	0,5	0,5
	chémia	0,5	0,5
	fyzika	1	1
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova	1	1
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1
	hudobná výchova	1	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2
Človek a svet práce	technika	0,5	
	ochrana životného prostredia	0,5	
Spolu ŠVP		23	23
Spolu voliteľné predmety		6	6
Spolu ŠkVP		29	29

# Slovenský jazyk a literatúra

## Charakteristika predmetu

Predmet slovenský jazyk a literatúra svojím obsahom nadväzuje na učivo prvého stupňa ZŠ, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtéma). Jednou z najdôležitejších prierezových tém vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry je multikultúrna výchova žiakov. Na hodinách slovenského jazyka znamená najmä sprostredkovanie takých občianskych a morálnych hodnôt a utváranie takých názorov a postojov žiakov, ktoré sú potrebné na začlenenie sa do života nielen v Slovenskej republike, ale aj mimo nášho štátu: tolerancia, demokracia, asertívne správanie, sebakontrola, sebahodnotenie, identita, atď. Na rozvíjanie týchto osobnostných kvalít sú vhodné rozhovory o textoch učebníc, najmä o literárnych textoch, ako aj vytváranie rozličných situácií, v rámci ktorých sa žiaci môžu prejaviť, hodnotiť svoje správanie, ako aj správanie svojich spolužiakov, vyjadrujú svoje názory a postoje. Podnetné návrhy na multikultúrnú výchovu obsahujú výstupné materiály z riešenia programu PHARE: Program tolerancie k menšinám. Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie a demokracii.

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“. Na vytvorenie predmetu sme integrovali 5 kruhov obsahového štandardu – „Zvuková rovina jazyka a pravopis“, „Tvarová- morfológická rovina jazyka“, „Syntaktická – skladobná rovina“, „Sloh- rozprávanie, opis, správa, ústna reprodukcia“, „Literatúra- literárne žánre, štruktúra diela, štylizácia textu, metrika, všeobecné pojmy“. Na túto vzdelávaciu oblasť ŠVP vyčlenil 5 hodín týždenne v piatom ročníku štúdia.

## Ciele predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra je poskytnúť žiakom súbor vedomostí, zručností a kompetencií o gramatických javoch, literatúre a slohových postupoch, ktoré sú využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní a občianskom živote. Žiaci získajú poznatky o vybraných pojmoch, osvoja si odborné názvoslovie.

Vo vyučovacom predmete využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- získavať samostatným štúdiom všetky nové informácie vzťahujúce sa priamo k objasneniu neznámych oblastí problému,
- vedieť vybrať vhodné postupy pre realizáciu zvoleného riešenia a dodržiavať ho,
- poskytovať ľuďom informácie (oznamovanie, referovanie, rozprávanie, vyučovanie),
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- pochopiť rozvoj masovokomunikačných prostriedkov a komunikačných systémov,
- uznávať tradície a hodnoty svojho národa, chápať jeho minulosť i súčasnosť v európskom a svetovom kontexte,
- podporovať hodnoty miestnej, národnej, európskej a svetovej kultúry a mať k nim vytvorený pozitívny vzťah.

## **Obsah predmetu**

### **Jazyk**

#### **Zvuková rovina jazyka a pravopis**

- výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách
- hlavný slovný prízvuk
- interpunkcia

#### **Významová/lexikálna rovina jazyka**

- slovná zásoba
- spisovné slová – nespisovné slová
- neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
- domáce slová – cudzie slová
- zastarané slová – nové slová
- slangové slová
- skratky
- tvorenie slov: odvodzovaním
  - prípona
  - slovotvorný základ
  - základové slovo
  - odvodené slovo
- tvorenie slov: skladaním
- slovníky: výkladový, cudzích slov

#### **Tvaroslovná/morfologická rovina jazyka**

podstatné mená- konkrétne – abstraktné

- piaty – zastarané oslovenie
- pomnožné- rod pomnožných podstatných mien
- vzťahové, zvieracie
- privlastňovacie prídavné mená- matkin, otcov

číslovky

- skloňovanie- rod, číslo, pád
- delenie čísloviek- určité, neurčité, násobné

slovesá

- zvrätné, nezvrätné
- jednoduchý a zložený tvar
- plnovýznamové – neplnovýznamové
- spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací

príslovky

- druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny
- stupňovanie prísloviek

predložky

- vokalizácia spojky

#### **Skladobná/syntaktická rovina jazyka**

- holá veta
- rozvitá veta
- základné vetné členy
  - podmet- vyjadrený / nevyjadrený
  - prísudok- slovesný / neslovesný
- vetný základ
- zhoda
- vetné sklady: prisudzovací
- jednočlenná veta- slovesná / neslovesná
- dvojčlenná- úplná / neúplná

## Sloh

- statický opis, dynamický opis, umelecký opis
- charakteristika osoby
- rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
- príhovor (prívet)
- projekt
- správa o riešení/výsledku projektu ústna/písomná
- diskusia- protiargument, dialóg
- artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika a postoj
- tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec
- pointa
- úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie

Komunikačné jazykové kompetencie		
Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
Spôsobilosti		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne publikum
II. Pochopiť význam textu	II. Organizovať text z hľadiska kompozície	II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou
	III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania a čitateľmi	III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov
III. Pochopiť kompozíciu textu	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	
IV. Odlíšiť vetu a text	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov	IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	V. Štylizovať jednoduché holé a rozvité vety
V. Pochopiť podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov	VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	VI. Rešpektovať jazykové pravidlá
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	
	IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	VIII. Využívať pri komunikácii extralingválne a paralingválne prostriedky

<b>Čítanie s porozumením</b>	
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby	<p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>
II. Pochopiť význam textu	<p>Pochopiť umelecký a vecný text na základe explicitných a implicitných informácií.</p> <p>Tvoriť a overiť navrhnuté hypotézy.</p> <p>Prerozprávať obsah textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>
III. Pochopiť formálnu stránku textu	<p>Rozoznať časti vonkajšej kompozície textu.</p> <p>Rozpoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</p>
IV. Odlíšiť vetu a text	<p>Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré slúžia na plynulý prechod medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.</p> <p>Určiť syntagmatické zloženie viet.</p>
V. Pochopiť podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov	Vysvetliť funkciu slovných druhov a gramatických kategórií vzhľadom na význam umeleckého a vecného textu.
VI. Pochopiť význam lexikálnych jednotiek	<p>Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.</p> <p>Overiť si význam slova.</p> <p>Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.</p>

<b>Hovorenie</b>	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne publikum	<p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.</p> <p>Analyzovať kvalitu ústneho prejavu.</p>
II. Organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou	<p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Pomocou kontrolných otázok zistiť, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Kriticky zhodnotiť prehovor niekoho iného.</p>
III. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
IV. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku	Využívať jazykovú pestrosť komunikácie aplikovaním spisovných, nárečových a slangových prvkov s ohľadom na situáciu a komunikačných partnerov.
V. Štylizovať jednoduché holé a rozvité vety	<p>Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety.</p> <p>Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.</p> <p>Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.</p>
VI. Rešpektovať jazykové pravidlá	Jazykové pravidlá: ortoepické, lexikologické, morfológické, syntaktické.
VII. Využívať pri komunikácii extralingválne a paralingválne prostriedky	<p>Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.</p> <p>Využívať gestikuláciu, mimiku, proxemiku a haptiku.</p>



<b>Písanie</b>	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre rôzne druhy publika	Sformulovať tému adekvátnu cieľu komunikácie alebo stanoviť cieľ komunikácie vzhľadom na jej tému.
	Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
	Vytvoriť slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície	Zostaviť osnovu, koncept.
	Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
	Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého textu.
	Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania a čitateľmi.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.
	Využívať funkčne bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
	Overiť si v jazykovedných príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia	Utvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou: “ používanie interpunkčných znamienok vo vetách.
	Utvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou: “ používanie interpunkčných znamienok vo vetách.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov	Výber a použitie slov, viet, textových pasáží.
	Výber a použitie údajov z grafov a tabuliek.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého	Rozoznať rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
	Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakované čítanie a oprava konceptu textu so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis	Revidovať a editovať koncept textu s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
VIII. Revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov	Revidovať koncept textu s cieľom: “ rozvíjať a zlepšovať organizáciu myšlienok; “ realizovať zmeny v štruktúre textu s cieľom eliminovať gramatické chyby, nesprávne formulácie viet a pod.;
	“ upraviť text po formálnej stránke.
	Vytvoriť a prečítať čistopis.
IX. Rešpektovať jazykové pravidlá	Vo vlastných jazykových prejavoch dodržiavať pravidlá a požiadavky ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe.

## Ciele predmetu

<b>Poznávacia (kognitívna) kompetencia</b>	<b>Komunikačná kompetencia</b>	<b>Interpersonálna (sociálna) kompetencia</b>	<b>Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia</b>
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.			

## Literatúra

### Zadelenie tematických celkov

Próza  
Próza ako základná forma literárnej tvorby  
Krátke formy ľudovej slovesnosti  
Príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota  
Krátka próza  
Bájka  
Báj  
Poviedka  
Dobrodružná literatúra  
Divadelná hra, rozhlasová rozprávka  
Poézia  
Báseň, populárna pieseň  
Balada

## Kompetencie žiaka

<b>Poznávacia (kognitívna) kompetencia</b>	<b>Komunikač ná kompetenci a</b>	<b>Interpersonálna (sociálna) kompetencia</b>	<b>Intrapersonálna (osobnostná) kompetencia</b>
Spôsobilosť používať kognitívne operácie.	Spôsobilosť tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Spôsobilosť akceptovať skupinové hodnoty.	Vytvárať a reflektovať vlastnú identitu.
Spôsobilosť učiť sa sám aj v skupine.	Zručnosť vyhľadávať a odosielať informácie.	Schopnosť tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín.	Vytvárať vlastný hodnotový systém.
Spôsobilosť kritického myslenia.	Spôsobilosť formulovať svoj názor a argumentovať.	Spôsobilosť kooperácie.	Schopnosť sebaregulácie a ochrany vlastného života.
Spôsobilosť formulovať a riešiť problémy.	Schopnosť verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city.	Schopnosť empatie.	
Schopnosť tvorivého myslenia a spôsobilosť uplatniť jeho výsledky.			

# Anglický jazyk

## Ciele

- ✓ žiak vie jednoducho opísať seba, obrázok, situáciu
- ✓ použitím naučených fráz sa vie pýtať a odpovedať
- ✓ vo forme rozprávania vie žiak vyjadriť čo má alebo nemá rád
- ✓ vie napísať jednoduchý list, pozdrav
- ✓ vie vyplniť jednoduchý dotazník s doplnením osobných údajov
- ✓ vie prečítať jednoduchý text na získanie hlavnej myšlienky
- ✓ vie vyhľadať špecifické informácie v texte
- ✓ číta s porozumením, vie reprodukovať prečítaný text pomocou jednoduchých viet
- ✓ žiak rozumie krátkemu súvislému textu alebo dialógu z nahrávky a vie reprodukovať základné myšlienky

Kompetencie žiaka	Gramatika	Témy
Nadviazať kontakt Vypočuť si a podať info Vyjadriť svoju schopnosť Prejaviť svoje city Porozprávať niečo (použiť frekvenčné príslovky)	Prítomný čas jednoduchý, otázky, odpovede áno/nie Frekvenčné príslovky Radové číslovky	Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Domov a bývanie Multikultúrna spoločnosť
Vyjadriť pravidlá, povinnosti Podať a začleniť informáciu Vyjadriť svoj názor Reagovať na príbeh	Prítomný čas priebehový Prítomný čas obyčajný porovnaný s priebeh.č. Zámeno - predmet vety	Človek a príroda Voľný čas a záľuby Multikultúrna Spoločnosť
Vypočuť, podať, začleniť info Vyjadriť svoj názor Vyjadriť pravidlá, povinnosti Porozprávať príbeh	Minulý čas slovesa "to be" Minulý čas pravidelných a nepravidelných slovies	Doprava a cestovanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť
Vypočuť, podať, začleniť info Vybrať z ponúknutých možností Vyjadriť svoju vôľu Vyjadriť svoj názor Rozprávať príbeh	Počítateľné a nepočítateľné podstatná mena Neurčité zámena Otázka na množstvo Určitý/neurčitý člen little, few	Stravovanie Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť
Vypočuť a podať informáciu Vyjadriť svoj názor Vyjadriť očakávania, reagovať	Otázky pomocou - How..? 2. stupeň príd. m. /"than" 3. stupeň príd. mien	Človek a príroda Multikult. spoločnosť
Vypočuť a podať informáciu Vybrať z ponúk. možností Ponúknuť, reagovať na ponuku Predstaviť záľuby a vkus Reagovať na príbeh	Vyjadrenie budúcnosti pomocou "going to" Prídavné mená a príslovky Nácvik "have to"	Vzdelávanie a práca Voľný čas a záľuby Multikultúrna spoločnosť

<b>Všeobecné kompetencie - jazykové portfolio, uvedomiť si ďalší vývoj</b>						
<b>Kompetencie spojené s myslením – projektová práca, spolupracovať vo dvojiciach, skupinách</b>						
<b>Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLS</b>						
<b>Medzipredmetové vzťahy – prírodoveda a matematika</b>						
<b>Multikultúrna spoločnosť – sviatky v roku</b>						
<b>1 INTRODUCTION + MY LIFE</b>						
	kompetencie	funkcia	formulácia	gramatika	téma	výstupy
<b>A</b>	Nadviazať kontakt	Pozdravy v rôznych situáciách	Good morning.	Prítomný čas jednoduchý,	Rodina a spoločnosť	<b>Receptívne zručnosti</b> a) Zachytiť známe informácie v počutom texte b) vyhľadať v texte osobné údaje c) rozpoznať dátumy a názvy mesiacov v roku d) vyhľadať informácie v texte, pochopiť hlavnú myšlienku <b>Produktívne zručnosti</b> a) hovoriť kamarátovi o dennom režime b) hovoriť o danií spojenom s konkrétnym dátumom c) pomenovať rôzne domáce práce a hovoriť o svojich skúsenostiach z denného života <b>Interakcia</b> a) rozprávať sa s kamarátom o dennom režime b) rozprávať sa o domácich prácach a bežnom týždni
<b>B</b>	Vypočuť si a podať informáciu	Situačné dialógy zo života	Hi, How are you? Fine ....	otázky, áno/nie odpovede	Vzdeláv. a práca	
<b>C</b>			His name's...	Frekvenčné príslovky	Domov a bývanie	
<b>D</b>	Vyjadriť svoju schopnosť		I'm from...	Radové číslovky	Multikult. spoločnosť	
<b>C</b>			I am interested...			
<b>CLIL</b>	Prejaviť svoje city		Yes, I do			
<b>R</b>	Porozprávať niečo (použiť frekvenčné príslovky)		No, I don't			
<b>P</b>						

Všeobecné kompetencie - jazykové portfolio, uvedomiť si ďalší vývoj						
Kompetencie spojené s myslením – projektová práca, spolupracovať vo dvojiciach, skupinách						
Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLS						
Medzipredmetové vzťahy – biológia						
Multikultúrna spoločnosť – zvieratá						
2 ANIMALS						
	kompetencie	funkcia	formulácia	gramatika	téma	výstupy
A	Vyjadriť pravidlá a povinnosti	Čo musíme robiť tento víkend	I must We must	Prítomný čas priebehový	Človek a príroda	<b>Receptívne rečové zručnosti:</b> a) vyhľadať špecifické informácie v prečítanom texte b) rozumieť hlavnej myšlienke prečítaného príbehu  <b>Produktívne rečové zručnosti:</b> a) pomocou obrázku pomenovať exotické zvieratká, ktoré možno vidieť v ZOO b) informovať o tom, ktoré zvieratká má žiak rád a ktoré nemá <b>Interaktívne rečové zručnosti:</b> a) simulovať telefónny rozhovor s kamarátom a opýtať sa, čo robí
B						
C	Podat' a začleniť informáciu	Rozpávať o výlete	What do you like?	Prítomný čas obyčajný porovnaný s priebehovým	Voľný čas a záľuby	
D	Vyjadriť svoj názor  Reagovať na príbeh	Hovoriť o obľúbenom zvieratku  Čo sa mi páči v príbehu	They are having lunch	Zámeno ako predmet vety	Multikult. Spoločnosť	
C						
CLIL						
R						
P						

Všeobecné kompetencie - jazykové portfolio, uvedomiť si ďalší vývoj						
Kompetencie spojené s myslením – projektová práca, spolupracovať vo dvojiciach, skupinách						
Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTools						
Medzipredmetové vzťahy – dejepis						
Multikultúrna spoločnosť – prázdniny						
3 HOLIDAYS						
	kompetencia	funkcia	formulácia	gramatika	téma	výstupy
A	Vypočítať si, podať	Rozprávať sa o prázdninách a situáciách, činnosti	I was/not ...	Minulý čas slovesa "to be"	Doprava a cestovanie	<b>Receptívne zručnosti</b> a) rozumieť info z e-mailu b) porozumieť hlavným info, zachytiť dej v minulosti c) reagovať na vizuálny podnet d) rozumieť obsah krátkého listu e) rozumieť deju kresleného príbehu a napodobniť rozpráv. <b>Produktívne zručnosti</b> a) opýtať sa kamaráta, kde bol v predošlých dňoch b) bežné dopravné prostriedky, miesta spojené s cestovaním c) informovať o inej osobe <b>Interakcia</b> a) porozprávať sa s kamarátom o dani v uplynulých dňoch alebo na prázdninách
B	a začleniť informáciu		We weren't...		Voľný čas a záľuby	
C	Vyjadriť svoj názor	Hovoriť o možnosti cestovania	I must We must	Minulý čas pravidelných slovies		
D			She didn't..	Minulý čas nepravidelných slovies	Multikult. spoločnosť	
C	Vyjadriť pravidlá a povinnosti	Napísať pozdrav z prázdnin				
C						
L						
I						
L	Porozprávať príbeh					
R						
P						

Všeobecné kompetencie - jazykové portfolio, uvedomiť si ďalší vývoj						
Kompetencie spojené s myslením – projektová práca, spolupracovať vo dvojiciach, skupinách						
Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTools						
Medzipredmetové vzťahy – geografia						
Multikultúrna spoločnosť – medzinárodná kuchyňa						
4 FOOD						
	kompetencie	funkcia	formulácia	Gramatika	téma	výstupy
A	Vypočítať si, podať	Rozhovor v cukrárni	a/an some, the	Počítateľné a nepočítateľné podstatná mená	Stravovanie	<b>Receptívne zručnosti</b> a) rozumieť pojmom spojené s jedlom a zachytiť ich v texte b) rozumieť kľúčovým bodom v texte komisku c) rozumieť postupu príprav jedla e) zapíše nákupný zoznam podľa počutých informácií <b>Produktívne zručnosti</b> a) porozprávať o jedlách a nápojoch hodnotíme aj gramatiku b) pracuje s obrázkom, pýtať sa na množstvá jedla c) dramaticky predviesť prečítaný text o lakomstve <b>Interaktívne</b> a) rozhovor v bežnej reštaurácii
B	a začleniť informáciu	Riešiť nákupný zoznam	Can I have...	Neurčité zámena	Voľný čas a záľuby	
C	Vybrať z ponúknutých možností	Varenie podľa receptu	How much?	Otázka na množstvo	Multikult. spoločnosť	
D			How many?			
C	Vyjadriť svoju vôľu	Dramatizácia príbehu	Ask for...	Určitý/ neurčitý člen		
C			I'd rather	little		
L			I need	few		
L			A little A few			
R	Rozprávať príbeh					
P						

<b>Všeobecné kompetencie - jazykové portfolio, uvedomiť si ďalší vývoj</b>						
<b>Kompetencie spojené s myslením – projektová práca, spolupracovať vo dvojiciach, skupinách</b>						
<b>Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLS</b>						
<b>Medzipredmetové vzťahy – geografia</b>						
<b>Multikultúrna spoločnosť – krajiny sveta</b>						
<b>5 THE WORLD</b>						
	<b>kompetencie</b>	<b>funkcia</b>	<b>formulácia</b>	<b>gramatika</b>	<b>téma</b>	<b>výstupy</b>
<b>A</b>	Vypočít' a podať informáciu	Tvorenie otázok na počasie	How wide?	Tvorenie otázky pomocou How..?	Človek a príroda	<b>Receptívne zručnosti</b> a) pomenovať geografické názvy spojené s mestom a dedinou b) porozumieť textu o GB c) porozumieť popisu počasia, rôzne ročné obdobie d) rozumieť kresleného seriálu <b>Produktívne zručnosti</b> a) opísať typické počasie vo vlastnej krajine b) porovnať vzhľad, kvalitu a vlastností vecí c) rozumieť zadaniu, odpovedať na kvíz, správne vyriešiť d) gramaticky správne zaradiť slová o kvalite do kontextu <b>Interakcia</b> a) rôzne dialógy o počasí
<b>B</b>						
<b>C</b>	Vyjadriť svoj názor	Porovnávať počasie v ročných obdobiach	Which is the worst?	2. stupeň prídavných mien	Multikult. spoločnosť	
<b>D</b>			Higher than...			
<b>C</b>	Vyjadriť očakávania a reagovať na ne		It's worse than...	"than"		
<b>C</b>		Rozhovor v ktorom sa porovnávajú rôzne veci		3. stupeň prídavných mien		
<b>L</b>						
<b>I</b>						
<b>L</b>						
<b>R</b>						
<b>P</b>						

<b>Všeobecné kompetencie - jazykové portfolio, uvedomiť si ďalší vývoj</b>						
<b>Kompetencie spojené s myslením – projektová práca, spolupracovať vo dvojiciach, skupinách</b>						
<b>Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLS</b>						
<b>Medzipredmetové vzťahy – dejepis</b>						
<b>Multikultúrna spoločnosť – pohľad do filmového sveta</b>						
<b>6 ENTERTAINMENT</b>						
	<b>kompetencie</b>	<b>funkcia</b>	<b>formulácia</b>	<b>gramatika</b>	<b>téma</b>	<b>výstupy</b>
<b>A</b>	Vypočít' a podať informáciu	Dohovoriť si schôdzku	We are going to...	Vyjadrenie budúcnosti pomocou "going to"	Vzdeláv. a práca	<b>Receptívne zručnosti</b> a) počúvať rozhovor kamarátov a o tom, čo budú robiť večer b) porozumieť hlavnej myšlienky živej scény z filmového štúdia c) gramaticky správne vyjadriť, čo nemožno a aké sú povinnosti d) porozumieť príbehu zápletky, vyvrcholeniu a rozuzleniu <b>Produktívne zručnosti</b> a) pomenovať typy programov b) chronologicky zostaviť scény z príbehu <b>Interakcia</b> s kamarátom sa rozprávať o plánoch čo zamýšľajú robiť
<b>B</b>			Are you going to ...?		Voľný čas a záľuby	
<b>C</b>	Vybrať z ponúknutých možností	Zaujímať sa o zábavu	Yes, I am No, I'm not	Prídavné mená a príslovky	Multikult. spoločnosť	
<b>D</b>			Why don't we...?	Nácvik "have to"		
<b>C</b>	Ponúknuť a reagovať na ponuku	Dramaticky stvárniť príbeh	He has to say...			
<b>C</b>			She can't play..			
<b>L</b>	Predstaviť záľuby a vkus					
<b>L</b>						
<b>R</b>	Reagovať na príbeh					
<b>P</b>						

## Ciele ( druhý cudzí jazyk )

- pozdraviť sa a odpovedať na pozdrav, rozlúčiť sa
- osloviť niekoho, predstaviť seba aj iných ľudí a opýtať sa ako sa kto má
- poprosiť a poďakovať
- opýtať sa a odpovedať na otázky
- používať ustálené frázy v komunikácii, pri telefonovaní a v korešpondencii
- porozumieť základným pokynom učiteľa a reagovať na jednoduché otázky učiteľa
- vedieť prečítať s porozumením základné pokyny k úlohám v učebnici
- vedieť čítať s porozumením krátky text

KOMPETENCIE	GRAMATIKA	TÉMY
Reagovať pri prvom stretnutí Stanoviť a prijať pravidlá Vybrať z ponúknutých možností	Neurčitý člen Rozkazovací spôsob Množné číslo podst. mien Väzba "there is" "there are"	Vzdelávanie a práca Rodina a spoločnosť Multikultúrna spoločnosť
Nadviazať kontakt Reagovať na prvé stretnutie Vypočúť a podať informáciu	Sloveso "to be" klad a zápor privlastňovacie zámená privlastňovací pád opytovacie zámená	Rodina a spoločnosť Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť
Predstaviť svoj vkus a záľuby Vyjadriť svoj názor Vybrať z ponúk. možností Vnímať a prejav. svoje city	Sloveso "have got" Tvorenie záporu a otázky Postavenie príd.mena vo vete	Voľný čas a záľuby Vzdelávanie a práca Multikultúrna spoločnosť Človek a príroda

Všeobecné kompetencie - učiť sa pochopiť a použiť naučené, tvoriť si obrázkový slovník							
Kompetencie spojené s myslením – myšlienková mapa, projektová práca							
Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLs							
Medzipredmetové vzťahy – matematika							
Interkultúrne kompetencie – predstavovanie							
1 INTRODUCTION							
	kompetencie	funkcia	formulácia	gramatika	téma	výstupy	
A	Reagovať pri prvom stretnutí	Pozdraviť	Hi!	Neurčitý člen	Vzdeláva. a práca	<b>Receptívne zručnosti</b> a) Vypočuť a zachytiť telefónne čísla b) Rozumieť bežným pokynom učiteľa	
B		Predstaviť niekoho	Hello!	Rozkazovací spôsob	Rodina a spoločnosť		
C	Stanoviť a prijať pravidlá	Reagovať na predstavenie	My name´s	Množné číslo podst. mien	Multikultúr. spoločnosť	<b>Produktívne zručnosti</b> a) predstaviť sa, pozdraviť a rozlúčiť sa b)pomenovať veci v triede c) počítať do 1000 a pracovať s číslami d) hlásť slová e) popísať miesta f) rozlíšiť farby g) rozlíšiť slová opačného významu <b>Interakcia</b> a) predstaviť sa	
D	Vybrať z ponúknutých možností	Opísať veci v triede	Don´t do it!	Väzba “there is” “there are”			
C			How do you say...?				
C			L I L				
R							
P							



Všeobecné kompetencie - učiť sa pochopiť a použiť naučené, tvoriť si obrázkový slovník						
Kompetencie spojené s myslením – myšlienková mapa, projektová práca,						
Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLS						
Medzipredmetové vzťahy – geografia						
Interkultúrne kompetencie – ako písať adresu						
2 FRIENDS AND FAMILY						
	kompetencie	funkcia	formulácia	gramatika	téma	výstupy
A	Nadviazať kontakt	Upútať pozornosť	I am / I'm	Sloveso "to be"	Rodina a spoločnosť	<b>Receptívne zručnosti</b> a) porozumieť hlavným informáciám z počutého rozhovoru b) porozumieť krátkemu kreslenému príbehu <b>Produktívne zručnosti</b> a) pomenovať dni v týždni a) opýtať sa na základné informácie o osobe b) prívlastniť rôzne veci osobám c) vymenovať svetové štáty <b>Interakcia</b> a) opýtať sa vo dvojici na základné informácie o tretej osobe
	Reagovať na prvé stretnutie	Predstaviť sa	We are not... Are they...?	kladné a záporné vety	Vzdeláv. a práca	
C	Vypočuť a podať informáciu	Informovať o sebe, pýtať sa na iných	No, I'm not..	prívlastňov. zámená	Multikultúr. spoločnosť	
D			Where is he?	prívlastňov. zámená		
C			How old is she?	prívlastňov. zámená		
C L I L			Who's that?	prívlastňov. zámená		
R			What's this?			
P						

Všeobecné kompetencie - učiť sa pochopiť a použiť naučené, tvoriť si obrázkový slovník						
Kompetencie spojené s myslením – myšlienková mapa projektová práca,						
Podpora IKT – práca s CD ROMom, Internet, iTOOLS						
Medzipredmetové vzťahy – prírodoveda						
Interkultúrne kompetencie – školy vo Veľkej Británii						
3 MY WORLD						
	kompetencie	funkcia	formulácia	gramatika	téma	výstupy
A	Predstaviť svoj vkus a záľuby	Informovať sa o fungovaní v škole ....	I´ve got	Sloveso “have got” a jeho použitie	Voľný čas a záľuby	<b>Receprívne zručnosti</b> a) porozumieť hlavným bodom z krátkeho textu k narodeninách b)porozumieť školskému rozvrhu <b>Produktívne zručnosti</b> a)pomenovať bežné predmety vlastnej potreby v škole b)pomenovať školské predmety a hovoriť o ich obľube c)opýtať sa čo má žiak v d)pomenovať farby e) popísať dva obrázky a povedať o rozdieloch
B			He´s got		Vzdelávan. a práca	
C	Vyjadriť svoj názor	Zostaviť si rozvrh	Haven´t she got ?	Tvorenie záporu a otázky	Multikultúr. spoločnosť	
D	Vybrať z ponúknutých možností	Blahoželať k narodeninám	When is her birthday?	Postavenie prídanieho mena vo vete	Človek a príroda	
C C L I L R	Vnímať a prejavovať svoje city		Happy birthday			
P						<b>Interakcia</b> a) rozprávať sa o obľúbených predmetov v škole

# Nemecký jazyk ako prvý cudzí jazyk

## Charakteristika predmetu

Cieľom Šk VP je poskytnúť žiakom priestor na úspešné zvládnutie učiva nemeckého jazyka vyplývajúceho zo ŠVP. Dôraz budeme klásť na osvojovanie si kompetencií – schopností, zručností a spôsobilostí – ktoré žiakom pomôžu v praktickom, osobnom i spoločenskom živote využiť ich rečové znalosti. Na dosiahnutie tohto cieľa sa nemajú jazykové chyby opravovať spôsobom, ktorý narúša komunikáciu a znižuje sebadôveru i radosť žiakov z nej.

Ústny prejav má pritom prednostné postavenie: všetky čiastkové oblasti vyučovacieho procesu a učenia sa nemeckého jazyka – komunikácia, slovná zásoba, gramatika – musia z neho vychádzať a znovu do neho vyústiť. Popritom sa nesmie zabúdať na čítanie s porozumením a tvorivé písanie.

Vyučovací proces má pozostávať z opakovania a preberania nového učiva vo vyváženom pomere, ktorý zodpovedá potrebám žiakov, ich stratégiám učenia sa. Na rozsiahly proces učenia sa je potrebné primeraným spôsobom využiť tvorivý potenciál mladých ľudí.

## Kompetencie žiaka

**Komunikácia** na prebrané témy jednotlivých lekcí

Osvojenie si príslušnej **slovnej zásoby**

Zvládnutie **gramatického učiva**

**Písomný prejav** na úrovni A1

**Čítanie a počúvanie s porozumením**

### B. Prierezové tematiky

- ✓ enviromentálna výchova – domáce zvieratká, ZOO, ochrana prírody
- ✓ mediálna výchova – hudba, film, práca s časopisom Hurra
- ✓ výchova k manželstvu a rodičovstvu
- ✓ dopravná výchova – téma mesto a krajina, hoby
- ✓ tvorba projektov

### C. Obsahové témy

Témy sú dané učebnicou nemeckého jazyka **Planet 1, Deutsch für Jugendliche, Hueber** pre úroveň **A1**.

Využívajú sa pritom i krátke a jednoduché texty na počúvanie s porozumením a čítanie s porozumením, ako i jednoduché písomné aktivity, v rámci ktorých zostavuje žiak jednoduché texty pre preberaným prípadne rozširujúcim témam. Cieľom je, aby sa žiak dokázal porozumieť s nemecky hovoriacim partnerom na každodenné témy.

Témy sú v učebnici zoradené do **štyroch základných okruhov**:

1. Ja a ty – hudba, jedlo, telefonovanie, pozdravy
2. Škola a učenie – rozvrh hodín, školské predmety, určovanie času, dátum, mesiace
3. Voľný čas – hoby, ročné obdobia, záľuby, oblečenie
4. Doma – denný režim v rodine, domáce práce, adresa, domáce zvieratá, farby

### D. Komunikačné zámery

1. všeobecné – otázka - odpoveď  
informácia  
vyjadrenie hodnotenia
2. sociálne kontakty v cudzom jazyku – pozdravy, rozlúčka  
- nadviazanie kontaktu  
- ospravedlnenie, poďakovanie
3. subjektívne pocity a záujmy – želania  
- záujem – nezáujem  
- blahoželenie, kritika, ľútosť, pochvala
4. zobrazenie skutočnosti – pomenovanie, popis, označenie  
- podanie správy, rozprávanie, usmernenie

## E. Rečové zručnosti

Cieľová skupina – žiaci 6. ročníka – by mala dosiahnuť dostatočne zrozumiteľný jazykový prejav bez úplnej správnosti výslovnosti a gramatiky.

Žiaci by takisto mali dokázať s porozumením počúvať a zrakovo vnímať daný text. Porozumenie pritom rozdeľujeme podľa náročnosti na globálne, selektívne a detailné.

Pri rečovej produkcii rozlišujeme monologický ústny prejav a písanie, ktoré môže byť reproduktívne a produktívne.

## F. Tematický plán

### Nemecký jazyk ako prvý cudzí jazyk pre 6. ročník ZŠ

Predmet: nemecký jazyk

Ročník: 6.

Učebnica: Planet 1

Počet lekcií: 16

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne

Najdôležitejšou učebnou pomôckou sú učebnice. Naša škola si zvolila učebnicu **Planet 1, Deutsch für Jugendliche, Hueber**. Súčasťou učebnice je i pracovný zošit, CD, DVD, CD-ROM a metodika pre učiteľa. To znamená, že pri práci sa využívajú audionahrávky, obrazový materiál, kartičky, zemepisné mapy, fotografie... Učebnica pozostáva zo štyroch tematických okruhov a šestnástich lekcií.

## Obsah tematického plánu

OBSAH	KOMUNIKÁCIA	SLOVNÁ ZÁSoba	GRAMATIKA
<b>Ja a ty</b>			
1. Rockový koncert	pozdrav, predstavenie sa	Číslovky 1 – 20	Časovanie sloviess sein, heißen
2. Školský bufet	vyjadrenie želania, názoru	Nápoje, jedlá	Sloveso möchten, w-otázky
Opakovací blok			
3. Rodinný kvíz	telefonovanie	Členovia rodiny, číslovky 20 – 1000	Privlast. zámená mein - dein
4. Televízia	Pozdravy, predstavenie sa	Domáce práce, názvy miest	Zápor s nicht, časovanie sloviess, opytovacie zámená
Opakovací blok			
<b>Škola a vyučovanie</b>			
5. Nová žiačka	Rozvrh hodín, čítanie	Vyučovacie predmety, abeceda	Sloveso haben, 1., 2. os.mn.č.
6. Prvý deň v škole	Podanie návrhu	Školské predmety,	Ein, - kein, mn.č.sloviess
Opakovací blok			
7. Piatok trinásteho	Ospravedlnenie	Určovanie času	Osobné zámená er, sie, es
8. Taká smola!	Ospravedlnenie	Jedlo, nápoje, dátum, mesiace	Sloveso dürfen, rozkaz. spôsob, slovesá so zmenou kmeňovej samohlásky
Opakovací blok			
<b>Voľný čas</b>			
9. Šesť priateľov	Oblíbené činnosti, popis osoby	Záluby, ročné obdobia	Stupňovanie príd. mien, sloveso können
10. Aký máme dnes program?	Dohodnutie schôdzky, návrhy, súhlas – nesúhlas	Miesto trávenia voľného času	Určovanie miesta – predložky in/auf + akuzatív, dürfen, können
Opakovací blok			
11. Pôjdeš aj ty?	Dôvody a zdôvodnenie	Voľnočasové aktivity	Privlastňovacie zámená, záporná otázka a odpoveď
12. Blší trh	Nakupovanie - frázy	Oblečenie	Zdvorilostná forma so Sie. Was? Wen? Otázky
Opakovací blok			
<b>Doma</b>			
13. Stres	Pozvanie	Časti dňa, činnosti, hodiny	Sloveso müssen, slovesá s odlučiteľnou predponou
14. Manuel – muž v domácnosti	Pozvanie, povzbudenie, zdôvodnenie	Domáce práce	Perfekt slovesa haben
Opakovací blok			
15. Toľko zvieratiek!	Opis zvierat	Domáce zvieratá, farby	Zdrobneniny – koncovka –chen, Sloveso können
16. Naša ZOO	Príprava cestovného plánu	Chovanie domácich zvierat	Perfekt sloviess haben a sein, preteritum od sein, častica man, privlast. zámená unser– euer

# Nemecký jazyk ako druhý cudzí jazyk

## Charakteristika predmetu

Cieľom ŠKVP je poskytnúť žiakom priestor na úspešné zvládnutie učiva nemeckého jazyka vyplývajúceho zo ŠVP. Dôraz budeme klásť na osvojovanie si kompetencií – schopností, zručností a spôsobilostí – ktoré žiakom pomôžu v praktickom, osobnom i spoločenskom živote využiť ich rečové znalosti. Na dosiahnutie tohto cieľa sa nemajú jazykové chyby opravovať spôsobom, ktorý narúša komunikáciu a znižuje sebadôveru i radosť žiakov z nej.

Ústny prejav má pritom prednostné postavenie: všetky čiastkové oblasti vyučovacieho procesu a učenia sa nemeckého jazyka – komunikácia, slovná zásoba, gramatika – musia z neho vychádzať a znovu do neho vyústiť. Popritom sa nesmie zabúdať na čítanie s porozumením a tvorivé písanie.

Vyučovací proces má pozostávať z opakovania a preberania nového učiva vo vyváženom pomere, ktorý zodpovedá potrebám žiakov, ich stratégiám učenia sa. Na rozsiahly proces učenia sa je potrebné primeraným spôsobom využiť tvorivý potenciál mladých ľudí.

## Kompetencie žiaka

**Komunikácia** na prebrané témy jednotlivých lekcií

Osvojenie si príslušnej **slovnej zásoby**

Zvládnutie **gramatického učiva**

**Písomný prejav** na úrovni A1

**Čítanie a počúvanie s porozumením**

## Prierezové tematiky

- ✓ enviromentálna výchova – domáce zvieratká,
- ✓ mediálna výchova – hudba, film, práca s časopisom Hurra
- ✓ výchova k manželstvu a rodičovstvu
- ✓ dopravná výchova – téma mesto a krajina, hoby
- ✓ tvorba projektov

## Obsahové témy

Témy sú dané učebnicou nemeckého jazyka **Planet 1, Deutsch für Jugendliche, Hueber** pre úroveň **A1**.

Využívajú sa pritom i krátke a jednoduché texty na počúvanie s porozumením a čítanie s porozumením, ako i jednoduché písomné aktivity, v rámci ktorých zostavuje žiak jednoduché texty pre preberaným prípadne rozširujúcim témam. Cieľom je, aby sa žiak dokázal porozumieť s nemecky hovoriacim partnerom na každodenné témy.

Témy sú v učebnici zoradené do **štyroch základných okruhov**: Pre nemecký jazyk ako druhý cudzí jazyk je odporúčená učebnica na dva školské roky

1. Ja a ty – hudba, jedlo, telefonovanie, pozdravy
2. Škola a učenie – rozvrh hodín, školské predmety, určovanie času, dátum, mesiace
3. Voľný čas – hoby, ročné obdobia, záľuby, oblečenie
4. Doma – denný režim v rodine, domáce práce, adresa, domáce zvieratá, farby

## Komunikačné zámery

1. všeobecné – otázka - odpoveď  
informácia  
vyjadrenie hodnotenia
2. sociálne kontakty v cudzom jazyku – pozdravy, rozlúčka  
- nadviazanie kontaktu  
- ospravedlnenie, poďakovanie
3. subjektívne pocity a záujmy – želania  
- záujem – nezáujem  
- blahoželanie, kritika, ľútosť, pochvala
4. zobrazenie skutočnosti – pomenovanie, popis, označenie  
- podanie správy, rozprávanie, usmernenie

## Rečové zručnosti

Cieľová skupina – žiaci 6. ročníka – by mala dosiahnuť dostatočne zrozumiteľný jazykový prejav bez úplnej správnosti výslovnosti a gramatiky.

Žiaci by takisto mali dokázať s porozumením počúvať a zrakovo vnímať daný text. Porozumenie pritom rozdeľujeme podľa náročnosti na globálne, selektívne a detailné.

Pri rečovej produkcii rozlišujeme monologický ústny prejav a písanie, ktoré môže byť reproduktívne a produktívne.

## Tematický plán

### Nemecký jazyk ako prvý cudzí jazyk pre 6. ročník ZŠ

Predmet: nemecký jazyk

Ročník: 6.

Učebnica: Planet 1

Počet lekcí: 8

Hodinová dotácia: 2hodiny týždenne

Najdôležitejšou učebnou pomôckou sú učebnice. Naša škola si zvolila učebnicu **Planet 1, Deutsch für Jugendliche, Hueber**. Súčasťou učebnice je i pracovný zošit, CD, DVD, CD-ROM a metodika pre učiteľa. To znamená, že pri práci sa využívajú audionahrávky, obrazový materiál, kartičky, zemepisné mapy, fotografie... Učebnica pozostáva zo štyroch tematických okruhov a šiestnástich lekcí.

### Obsah tematického plánu

OBSAH	KOMUNIKÁCIA	SLOVNÁ ZÁSoba	GRAMATIKA
<b>Ja a ty</b>			
1. Rokový koncert	pozdrav, predstavenie sa	Číslovky 1 – 20	Časovanie sloves sein, heißen
2. Školský bufet	vyjadrenie želania, názoru	Nápoje, jedlá	Sloveso möchten, w-otázky
Opakovací blok			
3. Rodinný kvíz	telefonovanie	Členovia rodiny, číslovky 20 – 1000	Privlast. zámená mein - dein
4. Televízia	Pozdravy, predstavenie sa	Domáce práce, názvy miest	Zápor s nicht, časovanie sloves, opytovacie zámená
Opakovací blok			
<b>Škola a vyučovanie</b>			
5. Nová žiačka	Rozvrh hodín, čítanie	Vyučovacie predmety, abeceda	Sloveso haben, 1., 2. os.mn.č.
6. Prvý deň v škole	Podanie návrhu	Školské predmety,	Ein, - kein, mn.č.sloves
Opakovací blok			
7. Piatok trinásteho	Ospravedlnenie	Určovanie času	Osobné zámená er, sie, es
8. Taká smola!	Ospravedlnenie	Jedlo, nápoje, dátum, mesiace	Sloveso dürfen, rozkaz. spôsob, slovesá so zmenou kmeňovej samohlásky
Opakovací blok			

# Matematika

## Ciele predmetu

Cieľom vyučovania matematiky je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problémov. Žiak ju spoznáva ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

**Žiak sa prostredníctvom obsahu matematiky naučí tvoriť jednoduché hypotézy, skúmať ich pravdivosť. Naučí sa používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu - text, tabuľky, grafy, diagramy. Naučí sa ich tvoriť, čítať, aplikovať v iných predmetoch, v bežnom živote. Žiak si prostredníctvom obsahu matematiky rozvinie svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Pri riešení úloh si osvojí podstavu algoritmického myslenia, kauzálneho, kombinatorického, funkčného a abstraktného myslenia, schopnosť pracovať s návodmi a tvoriť ich. Naučí sa zbierať informácie, triediť a ohodnotiť ich použiteľnosť pre riešenie problémov z rôznych oblastí života. Naučí sa využívať IKT pre svoj osobnostný rast. Naučí sa pracovať samostatne, ale aj v tíme, rozhodovať, prijať rolu v skupine, kriticky ohodnotiť úroveň svojich schopností a vedomostí, argumentovať a prezentovať výsledky svojej činnosti.**

## Kompetencie žiaka

Požiadavky na výstup sú sformulované v súlade so vzdelávacím štandardom.

**Vzdelávací štandard** sa skladá sa z dvoch častí:

- ✓ obsahový štandard,
- ✓ výkonový štandard.

**Obsahová časť** vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah vzdelávania. Obsahovú časť tvorí učivo, ktoré je všetkými žiakmi osvojiteľné.

**Učivo je formulované v štyroch kategóriách:**

- **faktuálne poznatky** – základný prvok poznania, ktorý žiaci musia vedieť, aby boli oboznámení s určitou disciplínou poznania alebo aby v nej mohli riešiť vedné problémy,
- **konceptuálne poznatky** – vzájomné vzťahy medzi poznatkami,
- **procedurálne poznatky** – ako niečo urobiť, metódy skúmania,
- **metakognitívne poznatky** – kognície vo všeobecnosti

**Výkonová časť** je formulácia výkonov, ktorá určuje, na akej úrovni má žiak dané minimálne učivo ovládať a čo má vykonať. Výkonový štandard je formulovaný v podobe operacionalizovaných cieľov, to znamená je uvádzaný aktívnymi slovesami, ktoré zároveň vyjadrujú úroveň osvojenia. Jednotlivé úrovne výstupov sú zamerané na kompetencie – to znamená kombináciu vedomostí, zručností a schopností.

**Jednotlivé úrovne sledujú rozvíjanie poznávacích schopností:**

- **spoznať alebo znovu vybaviť si informácie z dlhodobej pamäte,**
- **porozumieť a konštruovať,**
- **aplikovať,**
- **analyzovať,**
- **vyhodnocovať,**
- **tvoriť.**

**Štandard kompetencií, ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať:**

- **Čísla, premenná a početové výkony s číslami**

*Kompetencie, ktoré má žiak získať:*

- používa prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie
- číta, zapisuje a porovnáva prirodzené, celé a racionálne čísla, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti
- zobrazí čísla na číselnej osi

- vykonáva spamäti aj písomne základné počtové výkony
- zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov počtových výkonov
- pozná a funkčne využíva rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom, percentom), rieši aplikačné úlohy
- rieši modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracuje s mierkou máp a plánov
- matematizuje jednoduché reálne situácie s využitím písmen vo význame čísla (premennú, určí hodnotu výrazu),
- matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc a ich sústav
- tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a počtových výkonoch a algebrickom aparáte

#### *Dosiahnuté postoje*

- na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality
- smelšie kvantifikuje realitu okolo seba
- prostredníctvom možnosti kontroly výpočtov spolieha sa na počtovými výkonmi zistené výsledky
- prostredníctvom veličín vystupujúcich pri výpočte percent, získava pocit, že poznáva realitu z inej strany
- je vedomý toho, že pomer a mierka sú veľmi blízke dennému životu
- poznaním písmen vo význame čísla získava pocit, že je bohatší o dôležité využiteľné vedomosti poznanie rovníc mu dáva rýchly a univerzálny prostriedok riešenia úloh.

## **2. Vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy,**

### *Kompetencie, ktoré má žiak získať:*

- udáva tabuľky jednoduchých lineárnych súvislostí, dopĺňa chýbajúce údaje na základe objaveného pravidla a znázorňuje údaje
- objavuje funkčné vzťahy medzi premennými a znázorňuje ich v pravouhlej súradnicovej sústave
- vyjadrí lineárne funkcie rovnicou, tabuľkou, grafom, vie uviesť príklady nelineárnych funkcií
- vytvára tabuľky a grafy pre jednoduché funkcie
- objavuje rieši úlohy z praxe na priamu a nepriamu úmernosť
- znázorňuje údaje na diagrame, z diagramu číta znázornené údaje

#### *Dosiahnuté postoje*

- získava pozitívny vzťah k tvorivému prístupu k údajom
- vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia
- vytvára naklonenosť k využívaniu grafických prostriedkov vyjadreniu kvantitatívnych súvislostí rozvážne posudzuje pravdivosť a nepravdivosť výrokov
- má záujem na zdokonaľovaní svojho logického myslenia, na jeho neustálom rozširovaní a prehľbovaní (triedenie, použitie elementárnych algoritmov, atď.) o prvky kritického myslenia získava istotu a kladný vzťah k využívaniu priamej a nepriamej úmernosti pri riešení bežných úloh zo života
- je priaznivo naklonený na rozvíjanie svojich schopností a objavenia pravidelnosti okolo seba
- zoznamuje sa s premennou, pripraví žiaka na iný spôsob prístupu k veličinám a realite.

## **3. Geometria a meranie**

### *Kompetencie, ktoré má žiak získať:*

- rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu; dokáže špecifikovať ich jednotlivé prvky (telesová uhlopriečka, vzťah hrán)
- pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami a ich vlastnosťami
- užíva k argumentácii a pri výpočtoch vety o zhodnosti a podobnosti trojuholníkov



- rozoznáva a modeluje osovo a stredove súmerné útvary v rovine, manipulatívnu činnosťou je žiak privedený k pochopeniu a osvojeniu jednoduchých geometrických transformácií, pozná základné vlastnosti dvojíc súmerných útvarov a vie ich využívať pri jednoduchých konštrukciách
- vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu, obsahu, povrchu a objemu geometrických útvarov
- pozná spôsob merania uhlov a počítanie s uhlami, využíva vlastnosti známych dvojíc uhlov (susedné, striedavé, doplnkové) pri výpočte vnútorných a vonkajších uhlov
- pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.
- analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojených vedomostí

#### *Dosiahnuté postoje*

- nie je ľahostajný k svojmu okoliu
- dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí
- snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu
- je naklonený v jednote používať odhad, meranie a výpočet
- zvyká na potrebu dôkazu a v odôvodnených prípadoch ho aj nárokuje
- snaha o presnosť pri meraniach, konštrukcii a výpočtoch je pre neho samozrejmé
- ochotne používa náčrty, rôzne spôsoby znázornenia geometrických telies a predmetov, vyvíja snahu o rozvoj vlastnej priestorovej predstavivosti
- často sa opiera o svoje vedomosti a zručnosti trvá na používaní správnej geometrickej terminológie v praxi.

#### – **Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika**

##### *Kompetencie, ktoré má žiak získať:*

- prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria
- vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu
- vykonáva zber, zápis, interpretáciu údajov a ich grafické znázornenie
- je schopný orientovať sa v množine údajov
- vie prisúdiť výrokom z blízkeho okolia správnu pravdivostnú hodnotu
- vie posudzovať realitu zo štatistického a pravdepodobnostného pohľadu
- v jednoduchých prípadoch vie rozlíšiť istý a nemožný jav

##### *Dosiahnuté postoje*

- iný spôsob vnímania okolitej skutočnosti
- vedomie určitej nadvlády nad svojím okolím
- uspokojenie nad ovládaním ďalšieho prostriedku riešenia úloh
- uspokojenie nad novým pohľadom na realitu
- spokojnosť nad novou možnosťou zachytávania kvantifikácie reality.

#### – **Logika, dôvodenie, dôkazy**

##### *Kompetencie, ktoré má žiak získať:*

- dokáže kvantifikovať všeobecné výroky a uskutočniť negáciu kvantifikovaných výrokov
- vie posúdiť jednoznačnosť jednoduchých návodov, vyhlášok a nariadení
- posúdi správnosť použitých spojok „a“, „alebo“, „buď alebo“, „ak, tak“
- posúdi pravdivosť alebo nepravdivosť matematických výrokov
- pozná miesto definície, hypotézy a dôkazu v matematických textoch

##### *Dosiahnuté postoje*

- sebadôvera pri interpretácii matematických a nematematických textov
- pripravenosť na posúdenie pravdivosti matematických výrokov, ktorými sa v priebehu svojej učebnej činnosti stretol
- získa nadhľad nad celkovým chápaním matematického textu, z hľadiska jeho štruktúry na definície, vety, hypotézy, dôkazy.

Tematický celok	Odporúčaný obsahový štandard		Odporúčaný výkonový štandard
	Odporúčané témy	Odporúčané pojmy	
<b>Počtové výkony s prirodzenými číslami</b>	Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom.	Násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, neúplný podiel, zvyšok, skúška správnosti,...	Vedieť v obore prirodzených čísel násobiť a deliť, vrátane delenia so zvyškom (aj na kalkulačke).  Ovládať algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodzených čísel viacciferným prirodzeným číslom.  Vykonať skúšku správnosti prevedenej počtovej operácie.
	Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (aj ako propedeutika rovníc).	Sčítanec, menšenec, menšiteľ, činiteľ, delenec, deliteľ, ... Navzájom opačné operácie, súčet, rozdiel, súčin, podiel, ... Slovné spojenia – krátko viac, -krát menej, ...	Analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy.  Správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia úlohy a použiť jednotlivé operácie pri riešení jednoduchých slovných úloh.  Vedieť jednoducho zapísať riešenia úlohy a odpovede.
	Dohoda o poradí početných výkonov a porovnanie s poradím operácií na kalkulačke. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými číslami).	Zaokrúhľovanie, cifra, číslica, číslo, rad číslice v čísle, zátvorky, ...	Analyzovať zápis úlohy obsahujúcej viaceré početné operácie (aj s použitím zátvoriek). Pri riešení úloh s viacerými početnými úkonmi vedieť rozhodnúť o poradí ich riešenia. Správne riešiť úlohy napr. typu $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).

<p><b>Desatinné čísla.</b></p> <p><b>Počtové výkony (operácie) s desatinnými číslami</b></p>	<p>Kladné desatinné číslo – rád číslice v jeho zápise. Zobrazenie desatinného čísla na číselnej osi. Vzdialenosť čísel na číselnej osi.</p>	<p>Desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, rád číslice v desatinnom čísle, číselná os, ...</p>	<p>Vedieť čítať a zapisovať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla. Vedieť uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote. Zobraziť desatinné číslo na príslušnej číselnej osi. Vedieť zistiť vzdialenosť desatinného čísla na číselnej osi.</p>
	<p>Porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie desatinných čísel.</p>	<p>Rád číslice v desatinnom čísle, znaky =, &gt;, &lt;, zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ...,</p>	<p>Vedieť porovnávať, usporadúvať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhľovať podľa predpisu desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ...</p>
	<p>Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti, písomne a na kalkulačke). Násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100, 1000. Násobenie a delenie desatinného čísla číslom prirodzeným (napr. aj pri výpočte aritmetického priemeru) a číslom desatinným (spamäti, písomne a na kalkulačke). Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel.</p>	<p>Počtové výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, aritmetický priemer, perióda, periodické desatinné čísla, periodickosť pri delení,...</p>	<p>Sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky.</p> <p>Násobiť a deliť kladné desatinné čísla násobkami čísla 10 spamäti.</p> <p>Vedieť desatinné číslo deliť číslom prirodzeným a číslom desatinným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke).</p> <p>Vedieť urobiť skúšku správnosti a rozhodnúť o potrebe realizácie tejto skúšky vzhľadom na operácie dočítania a delenia.</p> <p>Vypočítať jednoduchý aritmetický priemer.</p>
	<p>Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc).</p>	<p>Rovnosť, rovnica, ...</p>	<p>Analyzovať základné operácie sčítania (násobenia) a odčítania (delenia) ako opačné operácie a s tým súvisiace skúšky správnosti riešenia úlohy.</p> <p>Riešiť jednoduché slovné úlohy.</p>
	<p>Premena jednotiek dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg).</p>		<p>Vedieť využívať vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti.</p> <p>Porovnávať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporadúvať ich veľkosti zostupne a vzostupne.</p>

<b>Obsah obdĺžnika a štvorca</b>	Výpočet približného obsahu rovinných útvarov vo štvorcovej sieti.	Rovinné útvary, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, štvoruholník, mnohoúhelník,, kruh, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete,...	Určiť približný obsah rovinného útvaru vo štvorcovej sieti.
	Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými (ako počet štvorčekov) aj s desatinnými rozmermi.	Slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu, ...	Vedieť vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika.
	Jednotky obsahu – premena jednotiek obsahu – mm <sup>2</sup> , cm <sup>2</sup> , dm <sup>2</sup> , m <sup>2</sup> , km <sup>2</sup> , ha, a.	Hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový, ...	Premieňať základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísiel.
	Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.		<p>Využiť získané poznatky z výpočtu obvodu a obsahu štvorca a obdĺžnika pri výpočte obvodu a obsahu obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p> <p>Analyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov.</p> <p>Navrhovať vlastné metódy vedúce k výpočtu obvodu a obsahu útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p> <p>Riešiť úlohy z praxe.</p>

<b>Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami</b>	Uhol a jeho veľkosť. Veľkosť uhla, jednotky a pomôcky na meranie uhlov.	Uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer,...	Odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch. Odhadnúť primerane veľkosť uhla. Premeňiť stupne na minúty a naopak.
	Konštrukcia osi uhla.	Ramená uhla, vrchol uhla, os uhla,...	Zostrojiť os uhla pomocou uhlomera.  Poznať vlastnosti osi uhla.
	Porovnávanie uhlov. Rozdelenie uhlov podľa veľkosti.	Priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, väčší ako priamy uhol,...	Porovnávať uhly podľa ich veľkosti numericky.
	Uhly v trojuholníku. Rozdelenie trojuholníkov podľa veľkosti uhlov.	Vnútorné uhly trojuholníka, pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník, ...	Vedieť pomenovať trojuholník podľa jeho vnútorných uhlov.  Vedieť vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla v stupňovej miere ak poznáme jeho dva vnútorné uhly.
	Uhly vrcholové a susedné.	Vrcholový uhol, susedný uhol, ...	oznať a rozlišovať uhly vrcholové, susedné.  Vedieť určiť a vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla.
	Operácie s uhlami. Sčítanie a odčítanie uhlov a ich veľkostí.	Veľkosť uhla, uhlový stupeň, minúta, sčítanie a odčítanie uhlov (ich veľkostí),...	Sčítat a odčítat veľkosti uhlov (v stupňoch).

<b>Kombinatorika v úlohách</b>	Usporiadanie prvkov do radu (rôzne systémy vypisovania). Tvorenie dvoj-, troj-, štvorciferných čísel (prvkov) z daného počtu číslic (prvkov).	Usporiadúvanie prvkov s možnosťou opakovania a bez opakovania (propedeutika).	Systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu.  Z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov.  Vedieť pokračovať v zadanom systéme.
	Riešenie slovných úloh s kombinatorickou motiváciou – rôznymi spôsobmi (priebežne). Propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).	dáta, tabuľka, stĺpcový (koláčový) diagram,...	Analyzovať úlohu z hľadiska stratégie jej riešenia.  Zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.

# Informatika

## Charakteristika predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vede k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

## Ciele predmetu

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

**Výchovno-vzdelávací proces na 2. stupni základnej školy smeruje k tomu, aby žiaci:** -sa oboznámili s pojmami údaj a informácia, s rôznymi typmi údajov, s ich zbieraním, uchovávaním, zobrazovaním, spracovaním a prezentovaním

-rozumeli pojmom algoritmus a program (formálny zápis automatizovaného spracovania údajov)

-sa oboznámili so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá, komunikácie) a logickej štruktúry (napr. operačný systém);

-si rozvíjali schopnosť algoritmizovať zadaný problém, rozvíjali si programátorské zručnosti, naučili sa pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, naučili sa efektívne vyhľadávať informácie uložené na CD alebo na sieti a naučili sa komunikovať cez sieť

-nadobudli schopnosti potrebné pre výskumnú prácu (t. j. schopnosť realizovať jednoduchý výskumný projekt, sformulovať problém), rozvíjali si formálne a logické myslenie, naučili sa viaceré metódy na riešenie problémov

-rozvíjali si svoje schopnosti kooperácie a komunikácie (naučili sa spolupracovať v skupine pri riešení problému, verejne so skupinou o ňom diskutovať a referovať)

-rozvíjali si svoju osobnosť, tvorivosť, logické myslenie, zodpovednosť, morálne a vôľové vlastnosti, húževnatosť, sebakritickosť a snažili sa o seba vzdelávanie

-naučili sa rešpektovať intelektuálne vlastníctvo a autorstvo informatických produktov, systémov a aplikácií (aby chápali, že informácie, údaje a programy sú produkty

intelektuálnej práce, sú predmetmi vlastníctva a majú hodnotu), pochopili sociálne, etické a právne aspekty informatiky.

## Obsah

- ✓ **Informácie okolo nás**
- ✓ **Komunikácia prostredníctvom IKT**
- ✓ **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**
- ✓ **Princípy fungovania IKT**
- ✓ **Informačná spoločnosť**

Učivo v tematickom okruhu **Informácie okolo nás** je kľúčové aj pre nižšie sekundárne vzdelávanie. Pojem informácia, typy informácií (textová, multimediálna, atď.), aplikácie na spracovávanie špecifických informácií sú veľmi dôležité pre pochopenie mechanizmov pri riešení najrôznejších problémov pomocou, resp. prostredníctvom IKT. Žiaci by sa už od prvej triedy mali učiť pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby

1. vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
2. vedeli vytvárať jednoduché tabuľky a grafy,
3. získali ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
4. porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
5. prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií pochopili využitie IKT v iných predmetoch,
6. pomocou IKT dokázali realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania.

Ďalší tematický okruh **Komunikácia prostredníctvom IKT** sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu na vlastné učenie sa a aj na riešenie školských problémov, na získavanie a sprostredkovanie informácií. Žiaci

1. by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou,
2. by mali pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete,
3. by mali získať základné vedomosti o priamej komunikácii prostredníctvom IKT (rozhovory, okamžité správy),
4. by mali poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy, internetový obchod),
5. by si mali uvedomovať bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

V tematickom okruhu **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie** sa žiaci zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako algoritmus, program, programovanie. Najväčším prínosom tohto okruhu bude to, že žiaci získajú základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT. Naučia sa uvažovať nad rôznymi parametrami efektívnosti rôznych riešení problémov, naučia sa rôzne postupy a mechanizmy pri riešení úloh z rôznych oblastí.

Tematický okruh **Princípy fungovania IKT** sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s princípmi fungovania

1. jednoduchého hardvéru,
2. rôznych oblastí určenia softvéru,
3. úlohami operačných systémov (napr. práca so súbormi a priečinkami),
4. lokálnej siete a internetu.



Tematický okruh **Informačná spoločnosť** sa nachádza v prieniku informatiky a občianskej výchovy. Zaoberá sa etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Oboznamuje s možnými rizikami a metódami na riešenie týchto rizík.

Žiaci by mali

1. sa oboznámiť s využitím IKT v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,
2. pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám,
3. viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

### **Informácie okolo nás**

- \*typy informácií, reprezentácia, bit, bajt
- \*formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte
- \*grafická informácia, fotografia, animácia
- \*informácie v tabuľkách, bunka, vzťahy medzi bunkami, grafy
- \*úprava zvukov, hudobný formát, prehrávanie a vytváranie videa
- \*prezentácia, snímka, prezentačný program, prezentácia na webe
- \*encyklopédia, odkazy

### **Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:**

- \* vytvorenie plagátu, vizitky, pozvánky
- \* úprava fotografií, koláž, texty v obrázkoch
- \* vytvorenie alebo prerozprávanie príbehu ako prezentácia
- \* hľadanie slova, pojmu v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii, hľadanie titulu v elektronickej knižnici
- \* edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk)

### **Komunikácia prostredníctvom IKT**

- \*elektronická pošta, adresár príjemcov, príloha správy
- \*webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače
- \*rozhovor (chat), okamžitá správa (ICQ)

### **Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:**

- \* formátovanie emailovej správy
- \* školský web, weby inštitúcií, edukačný portál, vyhľadávanie pomocou google
- \*rozhovor (chat) so spolužiakmi v triede, okamžité správy so spolužiakmi a učiteľom
- \* prechádzanie a hľadanie v internetovom obchode (knihy, filmy, hudba, elektronika, hračky).

### **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie,**

- \*postup riešenia, etapy riešenia problémov
- \*programovací jazyk, elementárny príkaz, postupnosť, procedúra, cyklus
- \*zložitosť riešenia problému

### **Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:**

- \*v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zoskupovanie častí riešenia do procedúr
- \*porovnanie času trvania rôznych riešení problému

### **Princípy fungovania IKT**

- \*vstupno/výstupné zariadenia, skener
- \*oblasti aplikácií softvéru
- \*operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh
- \*priečinok, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív
- \*lokálna sieť, zdieľanie súborov v triede
- \*princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP, http, ftp, smtp
- \*formáty súborov

### **Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:**

- \*porovnávanie periférií podľa ich určenia a kapacít
- \* práca so skenerom, jednoduché princípy fungovania skenera

- \* naštartovanie operačného systému, prihlásenie a odhlásenie používateľa
- \* spúšťanie naraz viac aplikácií, sledovanie behu aplikácií v správcovi úloh
- \*ukladanie informácií na rôzne média, porovnanie kapacít a rýchlosti ukladania
- \* vytváranie archívov, výber z archívu, rozbaľovanie archívu
- \*práca so súbormi v lokálnej sieti triedy
- \* logické princípy fungovania internetu, zisťovanie IP čísla počítača
- skúmanie rozdielov rôznych formátov súborov

### **Informačná spoločnosť**

- \*informačné technológie vo vedomostnej spoločnosti
- \*riziká technológií, vírusy, antivírusové programy, hackeri
- \*zásady bezpečnosti
- \*platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah
- \*licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware
- \*legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu

### **Vlastnosti a vzťahy, postupy a metódy:**

- \* ako pomáhajú počítače v praktickom živote a živote spoločnosti, ukážky jednoduchých aplikácií
- \* ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú
- \*kto, prečo a ako pácha počítačovú kriminalitu, čo môže spôsobiť
- \* rozdiel v používaní a šírení rôznych programov z pohľadu legálnosti
- \*diskusia na tému používania obrázkov, textov a hudby stiahnutých z internetu, autorské práva

### **Informácie okolo nás**

#### **Obsahový štandard**

Typy informácií, reprezentácia, bit, bajt. Formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte. Grafická informácia, fotografia, animácia. Informácie v tabuľkách, bunka, vzťahy medzi bunkami, grafy. Úprava zvukov, hudobný formát, prehrávanie a vytváranie videa.Prezentácia, snímka, prezentačný program, prezentácia na webe. Encyklopédia.

#### **Výkonový štandard**

##### **Žiak**

- \*Dokáže vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku.
- \*Vie upraviť fotografiu, koláž, texty v obrázkoch.
- \*Dokáže graficky prezentovať výsledky prieskumu
- \*Dokáže vytvoriť prezentáciu a pozná zásady správneho prezentovania.
- \*Dokáže hľadať slovo, pojem v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii.
- \*Dokáže hľadať titul v elektronickej knižnici.
- \*Pozná edukačné prostredia pre iné predmety (napr. dynamická geometria, fyzikálne experimenty, práca s mapami, trenažéry pre cudzí jazyk)

### **Komunikácia prostredníctvom IKT**

#### **Obsahový štandard**

Interaktívna a neinteraktívna komunikácia. Adresár príjemcov, príloha správy. Webová adresa, katalógy, portály, vyhľadávače.

#### **Výkonový štandard**

##### **Žiak**

- \*Dokáže poslať emailovú správu s prílohou, plnohodnotne využíva možnosti poštového klienta, pozná správnu formu správy.
- \*Pozná školský web, vyhľadávanie informácií na internete pomocou vyhľadávacích strojov a katalógov.
- \*Vie používať niektorý z nástrojov na interaktívnu komunikáciu, pozná nástroje netikety.
- \*Pozná online služby e-spoločnosti

### **Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie**

### **Obsahový štandard**

Postup riešenia, formálny zápis riešenia, etapy riešenia problémov. Programovací jazyk, elementárny príkaz, postupnosť, cyklus, procedúra, parametre, premenná, hodnota, priradenie. Zložitosť riešenia problému.

### **Výkonový štandard**

#### **Žiak**

\*Dokáže zapisovať a interpretovať postupy do formálneho zápisu (napríklad zápis matematických algoritmov, algoritmus na jednoduché zašifrovanie textu)

\*Demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zapamätávanie výpočtov do premenných, zoskupovanie častí riešenia do procedúr

\*Dokáže porovnať čas trvania rôznych riešení problému

### **Princípy fungovania IKT**

### **Obsahový štandard**

Hardvér, softvér. Oblasť aplikácií softvéru. Formáty súborov. Operačný systém, používateľ, prihlasovanie do systému, správca úloh. Priečink, disk, CD, usb-pamäťový kľúč, archív. Lokálna sieť, zdieľanie súborov v triede. Princípy fungovania internetu, adresa, doména, IP, http, ftp, smtp.

### **Výkonový štandard**

#### **Žiak**

\*Pozná určenie, parametre periférií,

\*Dokáže spúšťať naraz viac aplikácií

\*Pozná ukladanie informácií na rôzne médiá, vie porovnať kapacitu

\*Dokáže vytvoriť kompresiu, dekompresiu údajov.

\*Dokáže vykonať zálohovanie údajov.

\*Dokáže pracovať v lokálnej sieti.

\*Pozná logické princípy fungovania internetu, dokáže zistiť IP číslo počítača.

\*Pozná formát a typy súborov.

### **Informačná spoločnosť**

### **Obsahový štandard**

Informačné technológie v znalostnej spoločnosti. Riziká technológií, vírusy, antivírusové programy. Zásady bezpečnosti. Platnosť, správnosť informácií, nebezpečný obsah. Licencie programov, legálnosť používania, freeware, shareware. Legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu.

### **Výkonový štandard**

#### **Žiak**

\*Pozná využitie informačných a komunikačných technológií v znalostnej spoločnosti (bankovníctvo, zdravotníctvo, doprava, umenie... ).

\*Chápe ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, pozná spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača.

\*Pozná riziko počítačovej kriminality a jej dopady.

\*Dokáže posúdiť spoľahlivosť získaných informácií.

\*Vie čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér, pozná rozdiel v používaní a šírení programov s rôznymi stupňami licencií.

# Dejepis

## Charakteristika predmetu :

Dejepis je samostatným predmetom a spolu s humánnou zložkou zemepisu a občianskou výchovou tvorí vzdelávaciu oblasť spoločenskovedných predmetov. Spolu s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov . Pomocou vyučovania dejepisu sa žiaci oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti najmä z hľadiska aspektu konajúcich osôb, či skupín ľudí a tiež prostredníctvom pohľadov na dôležité formy života spoločnosti v jednotlivých historických obdobiach. Postupne si osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania.

Vyučovanie dejepisu vedie žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva ako súčasť kultivovania ich historického vedomia. Pritom rezonuje i úcta k iným národom a etnikám, rovnako tak rešpektuje kultúrne a iné odlišnosti ľudí, rôznych skupín a spoločností. s nimi predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov.

## Tematické celky :

- 1.Obrazy pravekého sveta
- 2.Obrazy starovekého sveta
- 3.Svetové náboženstvá
- 4.Obrazy stredovekého sveta

## PRIEREZOVÉ TÉMY :

**Enviromentálna výchova** – výchova k ochrane archeologických a iných lokalít, na ktorých sa nachádzajú historické pamiatky, význam a účel ochrany a zveľaďovania prírodného a kultúrneho dedičstva

**Mediálna výchova** – sprostredkovanie informácií o pravekých a starovekých náleziskách na území Slovenskej republiky, o múzeách a iných kultúrnych zariadeniach, v ktorých sa žiaci zoznámia s archeologickými nálezmi z praveku a staroveku

**Multikultúrna výchova** – výchova k akceptácii kultúrnej a inej rôznorodosti, k tolerancii a medzikultúrnemu porozumeniu. Výchova k empatii, na základe informácií o praveku, staroveku a stredoveku žiaci lepšie pochopia multietnickosť a kultúrne dedičstvo jednotlivých národov.

Tematický celok	Téma	Pojmy	Výkonový štandard
<b><u>Obrazy pravekého sveta</u></b>	Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi	Zberač  Lovec  Roľník  Lovec doby medenej	<i>Žiak na časovej priamke vyznačí pravek, nakreslí zberača, jeho príbytok, nástroje. Opíše pästný klin, jeho výrobu a použitie, vyrobí primitívny nástroj, opíše duchovnú kultúru, na mape ukáže praveké nálezy v SR, z exponátov v múzeu pripraví rozprávanie o lokalite Mnešice. Na mape ukáže krajinu úrodného polmesiaca, uvedie 4 objavy neolitu, napíše príbeh zo života najstarších roľníkov v odbornej literatúre, na internete nájde informácie o Otzime, rozozná zbrane a nástroje ľudí z medenej doby. Uvedie 4 hlavné riečne civilizácie, pripraví referát o jednej z nich.</i>
<b><u>Obrazy starovekého sveta</u></b>	Staroveké Grécko	Mestský štát  Písmo    Aténska demokracia   Perikles   Olympijské hry	<i>Ukáže polohu starovekého Grécka, na časovej priamke vyznačí obdobie jeho existencie.</i>  <i>Vymenuje najstaršie druhy písma, uvedie význam písma pre spoločnosť najstarších štátov, uvedie ďalšie poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes, prerozpráva 1 grécku báj.</i>  <i>Opíše formu vlády v Sparte a Aténach, svojimi slovami vysvetlí pojem demokracia, opíše každodenný život ľudí. Opíše spôsob života a formu vlády za Perikla, pracuje s histor. písomn. prameňom v učebnici, pripraví nástenku s obrázkami Akropoly.</i>  <i>Opíše udalosť vzniku Maratónskeho behu, vymenuje športové disciplíny starovekých OH, okolnosti priebehu, spôsob oceňovania víťazov, porovná ich so súčasnými, na internete nájde informácie o slovenských medailistoch na OH.</i>
	Rímska republika	Vec verejná	<i>Opíše polohu Itálie, ukáže na mape, vymenuje jednotlivé skupiny obyvateľstva, porovná ich postavenie, vymenuje 3 inštitúcie, ktoré si občania vytvorili na riadenie štátu. Podľa mapy opíše premenu republiky na ríšu, uvedie 2 príčiny konfliktov a rozporov v ríms. republike. Uvedie 2 rozdiely medzi rímskou</i>
	Limes Romanus	Markus Aurélius  Laugaricio	

	<p>Ľudia a ich každodenný život</p> <p>Divy starovekého sveta</p>	<p>Gerulata, Iža, Carnuntum</p> <p>Roľník, remeselník, obchodník</p> <p>škola</p>	<p>republikou a rímskym cisárstvom, v odbornej literatúre nájde spojitosť medzi Markom Auréliom a Slovenskom, vysvetlí význam nápisu v Laugaríciu, nakreslí plán rímskeho vojenského tábora, nájde informácie o tábore v Rusovciach, vysvetlí pojem Limes Romanus a uvedie príčiny budovania na strednom Dunaji.</p> <p>Na časovej priamke vyznačí obdobie existencie rímskeho kráľovstva, republiky, ríše, založenie mesta Rím, pracuje s výučbovým programom Krížom krážom storočiami</p> <p>Uvedie 1 spoločný znak gréckej a rímskej školy, opíše dôležitosť gréckej a rímskej kultúry pre vytvorenie európskej kultúry.</p> <p>Pripraví projekt o jednom zo 7 starovekých divov sveta.</p>
<b><u>Svetové náboženstvá</u></b>		<p>Starý zákon</p> <p>Nový zákon</p> <p>korán</p>	<p>Ukáže územie, kde kresťanstvo vzniklo, uvedie jeho korene, rozdiel medzi Starým a Novým zákonom, príčiny prenasledovania kresťanov v Rímskej ríši.</p> <p>Opíše okolnosti vzniku islamu, uvedie, čím arabská kultúra obohatila európsku.</p>
<b><u>Obrazy stredovekého sveta</u></b>		<p>Kresťanstvo</p> <p>Islam</p>	<p>Uvedie 2 príčiny rozpadu Rímskej ríše, letopočet zániku Západorímskej ríše, cieľ politiky Justiniána, kultúrny odkaz Byzantskej ríše.</p> <p>Ukáže rozsah za Merovejovcov a Karolovcov, opíše podľa atlasu, porozpráva o Karolovi Veľkom, o kult. vklade Franskej ríše, nakreslí falc – sídlo</p> <p>Ukáže rozsah, uvedie cieľ výbojov arabských kalifov.</p> <p>Predvedie skladanie vazalského sľubu, pomocou pís. prameňa opíše povinnosti vazala, opíše život poddaného, vysvetlí pojem léno.</p> <p>S pomocou modelu opíše hrad, jednotlivé jeho časti a ich dôležitosť, opíše život jeho obyvateľov, prerozpráva 1 povesť o slovenskom hrade podľa vlastného výberu, vytvorí ilustrácie k svojmu rozprávaniu, zahrá pasovanie za rytiera, opíše život v meste, uvedie 2 príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov.</p> <p>Zdôvodní, prečo sa kláštory stali</p>

			<p><i>postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami, na mape ukáže najstaršie európske univerzity, zhodnotí ich význam.</i></p>
		<p>Tri ríše raného stredoveku</p> <p>Prepožičanie pôdy</p> <p>Každodenný život</p> <p>Vzdelanie</p>	<p><i>Uvedie 2 príčiny rozpadu Rímskej ríše, letopočet zániku Západorímskej ríše, cieľ politiky Justiniána, kultúrny odkaz Byzantskej ríše.</i></p> <p><i>Ukáže rozsah za Merovejovcov a Karolovcov, opíše podľa atlasu, porozpráva o Karolovi Veľkom, o kult. vklade Franskej ríše, nakreslí falc – sídlo Ukáže rozsah, uvedie cieľ výbojov arabských kalifov.</i></p> <p><i>Predvedie skladanie vazalského sľubu, pomocou pís. prameňa opíše povinnosti vazala, opíše život poddaného, vysvetlí pojem léno.</i></p> <p><i>S pomocou modelu opíše hrad, jednotlivé jeho časti a ich dôležitosť, opíše život jeho obyvateľov, prerozpráva 1 povesť o slovenskom hrade podľa vlastného výberu, vytvorí ilustrácie k svojmu rozprávaniu, zahrá pasovanie za rytiera, opíše život v meste, uvedie 2 príčiny oddelenia remeselníkov od roľníkov.</i></p> <p><i>Zdôvodní, prečo sa kláštory stali postupne hospodárskymi a kultúrnymi centrami, na mape ukáže najstaršie európske univerzity, zhodnotí ich význam.</i></p>

# Geografia

## Ciele predmetu

- rozvíjať si chuť učiť sa
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny
- prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, auto atlas
- vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- rozumieť grafom, diagramom
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať, riešiť projekt, prezentovať ho
- diskutovať o návrhoch
- oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť
- orientovať sa na mape podľa súradníc
- orientovať sa v pláne mesta, auto atlase, v mape alebo pláne na internete
- podľa príkladov vysvetliť ako vzniká pohorie, sopka, zemetrasenie, skalné mesto, kaňon, rieka, ľadovec, púšť, dažďový prales, uviesť príklady v jednotlivých regiónoch sveta so zameraním na Austráliu a Ameriku
- diskutovať o geografických zaujímavostiach – prírodných a kultúrnych
- získavať údaje zo zdrojov, využiť internet, odbornú literatúru
- tvoriť mentálne mapy so symbolmi
- rozvíjať jednotlivé druhy funkčnej gramotnosti

## Základné otázky geografie sú:

- ✓ Čím, je to zaujímavé?
- ✓ Kde to je?
- ✓ Ako to vyzerá?
- ✓ Ako tam žijú ľudia?

## Požadovaný výstup žiakov z geografie v 6. ročníku je zameraný na rozvíjanie funkčnej gramotnosti v oblastiach:

*V čitateľskej gramotnosti* – čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať. Získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov.

Dôležitou súčasťou je aj čítanie obrázkov - *vizuálna gramotnosť*.

Pri rozvíjaní *prírodovednej gramotnosti* v témach, ktoré sú zamerané na prírodnú časť geografie pôjde najmä o vysvetľovanie vzniku a procesu prírodných dejov v jednotlivých oblastiach sveta.

Veľkú časť geografie venujeme rozvíjaniu *kultúrnej gramotnosti*, získavaniu informácií o rôznych kultúrach sveta a jej hodnotenie.

*Matematická gramotnosť* je spojená najmä so štatistikou, vyjadrením údajov humánnej geografie.

*Mediálna gramotnosť* sa rozvíja u žiakov najmä v častiach regionálnej geografie pri hodnotení vzťahov jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou. V týchto častiach je potrebné sa zamerať na objektívne spracovávanie informácií.



### Planéta Zem a na nej Austrália a Amerika

Tematický celok	Základný obsah – obsahový štandard	Výstup na hodnotenie Vytvorený produkt
Orientácia na mape svetadielov, orientácia na mape sveta – tematické mapy, čítanie rôznych druhov máp, poznať svetadiely, oceány, Ako používať mapu v bežnom živote diagramy Zamerať sa na Austráliu Ameriku Zem na mape	Zemeguľa, geografické súradnice, určovanie miesta na zemi v geografickej sieti, tematické mapy, svetadiely, oceány, mapa sveta Grafy, diagramy, blok diagramy, tabuľky	Určiť, na ktorej pologuli sa nachádzajú svetadiely, Čítať mapy

### Austrália

Tematický celok	Základný obsah – obsahový štandard	Výstup na hodnotenie Vytvorený produkt
Austrália – ako ju vidia žiaci Poloha Austrálie, charakteristické prvky Austrálie		Vytvoriť mentálnu mapu z pojmov, týkajúcich sa Austrálie. Prezentovať získané poznatky.
Prírodné pomery Podnebie, povrch, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, životné prostredie Austrálie v podnebnom pásme	Podnebné pásma na Zemi, Povrchové celky, Austrálske Alpy, Ayers Rock, rastlinstvo a živočíšstvo – typické pre Austráliu	Prezentovať poznatky odborného textu, zatriediť ich podľa druhov prírodných pomerov, Vysvetliť kauzálne vzťahy vysvetliť, prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie. Diskutovať o zaujímavostiach
Obyvateľstvo v Austrálii a objavenie a príchod prvých obyvateľov a ich spolužitie s Aboriginmi	Aboriginovia, objavenie Austrálie Jamesom Cookom	Opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spolužitia s domorodcami Zaujímavosti zo života Aboriginov
Mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, ostatné sídla, multikultúra	Sydney, Brisbane, Melbourne, Canberra	Vytvoriť projekt o zaujímavých miestach Austrálie Porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva
Kultúra, veda, šport	Kultúra, kultúrne strediská	Vysvetliť druhy kultúry a ich význam pre život človeka Predstavitelia vedy, kultúry, športu – aktualizovať, zostaviť zoznam športovcov
Spoločenské zvyky	Spoločenský zvyk, tradícia	Opísať základné spoločenské zvyky, ktoré by sme mali dodržiavať pri návšteve Austrálie
Austrálske naj		Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Austrálie podľa určitých kritérií Navrhnuť kritéria

## Amerika

Tematický celok	Obsahový štandard – základný obsah	Výstup na hodnotenie Vytvorený produkt
Poloha Ameriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom, Charakteristické prvky Ameriky ako ich vidia žiaci		Prezentovať vlastné informácie Zostrojiť mentálnu mapu
Podnebie, podnebné pásma Faktory ovplyvňujúce podnebie – morské prúdy	Podnebné pásma, Geografická šírka, oceány – morské prúdy, vetry, povrch	Podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky. Opísať ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ameriky
Povrch – pohoria,	Kordillery – kryhové , zlomy, Vznik pohoria -kryhové, vrásové	Vysvetliť ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp obrázkov, fotografií, blok diagramov
Vodstvo na pevnine, okolo pevniny	Mississippi, 5 veľkých jazier, vodopády – Niagarské, vznik vodopádov na rieke Prieplav Panamský Prielivy, zálivy	Pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov
Rastlinstvo a živočíšstvo – súvislosť rastlínstva a podnebných pásiem, národné parky	Podnebné pásma – rastlinné pásma Tundra, tajga, listnaté lesy, stepi – prérie, pampy, púšte, dažďové lesy Národné parky – Yellowstonský, Yossemitský	Podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov
Obyvateľstvo v Amerike, staré civilizácie	Príchod obyvateľov, staré civilizácie Starý a Nový svet	Opísať príchod Európanov a Afričanov Zhodnotiť, v čom prispeli Staré civilizácie k rozvoju
Štáty v Severnej Amerike a hlavné mestá	USA, Kanada, Mexiko rozmiestnenie obyvateľstva	Určiť tri štáty a hlavné mestá. Oblasti husto a riedko osídlené
Štáty v Južnej Amerike a vybrané hlavné a veľké mestá		
Život v mestách a jeho problémy	Mesto, hlavné mesto, megalopolis	Porovnať mestá v Amerike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva Vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách Riešenia problémov súvisiacich s rastom miest
Život mimo miest	Vidiecke sídla, typy v rôznych svetadieloch	Opísať spôsob života vo vidieckych sídlach, aké typy sídiel sú v Amerike
Hospodárstvo, výrobné odvetvia, výrobky		Vybrať zo štatistických údajov potrebné informácie o hospodárstve štátov Ameriky, zameranie hospodárstva

Kultúra	Umenie, veda, šport	Vymenovať, ktoré druhy kultúry alebo športu preslávili Ameriku. Predstaviť vedu, kultúru, športu – aktualizovať. Zostaviť zoznam športovcov.
Spoločenské zvyky		Opísať základné spoločenské zvyky, ktoré by sme mali dodržiavať pri návšteve Ameriky
Naj Ameriky		Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií Navrhnuť kritériá

#### Učebné zdroje:

Učebnica pre 6. ročník  
 Pracovný zošit 6  
 Odborné časopisy z geografie  
 Mapy, atlasy  
 DVD podľa témy  
 Projektové práce k danej téme

#### Hodnotenie:

Ústne odpovede  
 Písomné testy  
 Projekty  
 Tvorba máp

# Občianska náuka

## Charakteristika predmetu

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom i školskom prostredí. Vedie ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých.

## Ciele predmetu

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých
- realistickému sebaopoznávaní a sebahodnoteniu
- uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov
- vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne i neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru

## 6. ROČNÍK

1 hodina týždenne, spolu 33 hodín ročne

ÚVODNÁ VYUČOVANIA HODINA 1h

VZDELÁVACÍ BLOK: MOJA OBEC, REGIÓN, VLAST', EÚ 13h

VZDELÁVACÍ BLOK: VNÚTORNÝ A VONKAJŠÍ ŽIVOT JEDNOTLIVCA 17h

- TC: Vnútorný život jednotlivca 9h
- TC: Vonkajší život jednotlivca 8h

PROJEKTY 2h - (ľubovoľná téma – skupinová práca)

<b>Tematicky celok: Moja obec, región, vlast', EÚ Obsah</b>	<b>Obsahový štandard</b>	<b>Výkonový štandard</b>
Obec, v ktorej žijem	Obec, základné informácie o obci	Vie získať základné informácie o svojej obci a vie ich používať v každodennom živote.
Minulosť a súčasnosť obce.	Významné udalosti v obci v minulosti a v súčasnosti, tradície, zvyky v obci	Pozná históriu a súčasnosť obce, k ktorej žije.
Kronika, erb, vlajka mojej obce	Symbyly obce	Vie vysvetliť vznik a význam symbolov obce – erbu, vlajky (ak ich obec má). Vie posúdiť význam obecnej kroniky pre poznanie minulosti obce a jej prepojenie so súčasnosťou

Významné osobnosti obce	Osobnosti obce v minulosti a v súčasnosti v jednotlivých oblastiach	Pozná osobnosti svojej obce v minulosti a dnes a uvedomuje si význam pozitívnych vzorov pre svoj život.
Historické pamiatky, krásy prírody v mojej obci a v jej okolí	Pamätihodnosti, pramene histórie obce, prírodné krásy	Vytvára si pocit hrdosti na svoju obec poznaním jej histórie a prírody.
Verejný, kultúrny a spoločenský život v obci	Kultúrne aktivity, spoločenské udalosti, iná činnosť v obci	Aktívne sa s členmi svojej rodiny zapája do organizovania akcií v obci a zúčastňuje sa ich.
Obecná samospráva	Miestny úrad, poslanci – obecnej samosprávy, starosta, primátor	Zaujíma sa o spôsob volieb poslancov do obecného zastupiteľstva. Pozná základné poslanie obecného zastupiteľstva. Vie, kto je starostom, primátorom v obci..
Región, v ktorom žijem	Región, história, súčasnosť, budúcnosť	Vie získať informácie o histórii a súčasnosti svojho regiónu. Pozná jeho pamiatky, prírodu a osobnosti.
Moja vlasť	Minulosť, súčasnosť, osobnosti, pamiatky, príroda	Vytvára si hrdosť na svoju vlasť poznaním jej minulosti, súčasnosti, prírody a historických pamiatok.
Štátne symboly	Štátna vlajka, znak, pečať, hymna	Pozná štátne symboly SR, chápe ich význam a vie, ako im vzdať úctu.
Európska únia	Integrácia Európy, členské štáty, jednotná európska mena	Vie si vyhľadať základné informácie o zjednocovaní Európy, o EÚ a používa ich v každodennom živote. Uvedomuje si význam členstva v EÚ pre občanov SR.
Prepájanie národnej a Európskej identity	Národné špecifiká Slovákov, Európska identita	Uvedomuje si nutnosť zachovania vlastných špecifik a ich prepojenie s európskou identitou. Podporuje šírenie znášanlivosti a tolerance medzi národmi EÚ.

<b>Tematicky celok: Vnútný a vonkajší život jednotlivca Vnútný život jednotlivca</b>	<b>Obsahový štandard</b>	<b>Výkonový štandard</b>
Ľudská psychika	Psychika, psychický vývin, nervový systém, vývin psychiky	Pozná základy ľudskej psychiky. Uvedomuje si spätosť psychiky a nervovej sústavy (biologické faktory). Vie, že jeho psychika je vo vývine.
Psychické procesy, základné prvky psychiky	Pocit, vnem – vnímanie – pozornosť, predstava	Pozná základné prvky psychiky, vie ich rozlíšiť a uvedomuje si ich význam pre svoju duševnú činnosť.
Pamäť, myslenie	Pamäť krátkodobá, dlhodobá Myslenie – pojmy, súd, úsudok	Pozná a vie rozlíšiť krátkodobú a dlhodobú pamäť a chápe ich význam pre svoju duševnú činnosť. Vie uviesť jednoduchý príklad usudzovania a určiť pojmy, súdy a úsudok.
Ľudské city	City, emócie negatívne, pozitívne emócie	Vie rozlíšiť základné pozitívne a negatívne emócie. Chápe dôležitosť primeraného prežívania emócií.
Ľudská osobnosť	Osobnosť, inteligencia, typy osobnosti	Uvedomuje si neopakovateľnosť charakteristických znakov každej osobnosti, ktorá vytvára ich jedinečnosť. Pozná základné typy osobnosti podľa temperamentu, ich charakteristické znaky a vie zaradiť seba.
Schopnosti osobnosti	Ďalšie typy osobnosti, črty osobnosti, individuálne schopnosti	Učí sa poznávať základné črty svojej osobnosti. Uvedomuje si svoje schopnosti na niektorý druh činnosti.
Psychológia v dennom živote človeka	Psychológia – pojem Simulácia denných životných situácií a ich riešenie s využitím vedomostí zo psychológie	Overuje si svoje schopnosti využívať vedomosti zo psychológie v dennom živote.
Učíme sa učiť sa	Myslenie, myšlienkovol- ogické operácie, proces učenia sa	Uvedomuje si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa. Vie (na jednoduchom texte) použiť analýzu a syntézu.
Metódy učenia sa	Metódy učenia sa	Vie získať informácie o základných metódach učenia sa a hľadá si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.

<b>Vonkajší život jednotlivca</b>	<b>Obsahový štandard</b>	<b>Výkonový štandard</b>
Charakteristika sociálnych skupín	Sociálne (spoločenské) skupiny, typy sociálnych skupín, malé spoločenské skupiny, znaky sociálnych skupín	Pozná základné typy sociálnych skupín a vie ich rozlíšiť. Znaký sociálnych skupín vie aplikovať na skupiny, ktorých je členom.
Sociálne vzťahy v skupinách	Sociálne vzťahy, štruktúra skupiny, vodcovia skupiny	Uvedomuje si vytváranie sociálnych vzťahov v skupinách, ktorých je členom. Chápe význam vodcov pre vývoj celej skupiny.
Socializácia jednotlivca	Socializácia, jednotlivec – osobnosť	Uplatňuje poznatky o socializácii pri svojom včleňovaní sa do rôznych spoločenských skupín.
Pozície a roly jednotlivca v skupine	Pozícia, rola	Pozná pozície a roly členov skupín, do ktorých patrí. Vie odolať tlaku niektorých jednotlivcov skupiny.
Metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách	Základné metódy merania sociálnych vzťahov: pozorovanie, sociometria	Pozná základné metódy merania sociálnych vzťahov v skupinách. Rešpektuje každého člena skupiny, bez ohľadu na jeho pozíciu v skupine. Podporuje včleňovanie iných do skupiny. Uvedomuje si súvislosť medzi vzťahmi v skupine a konaním jej členov ako aj skupiny ako celku.
Sociálna zručnosť - komunikácia	Komunikácia – verbálna neverbálna	Ovláda a v každodennom živote používa základnú sociálnu zručnosť – komunikáciu.
Sociálna zručnosť - spolupráca	spolupráca	Uvedomuje si spätosť komunikácie a spolupráce v sociálnych skupinách. Je ochotný spolupracovať pri riešení úloh.
Sociálna zručnosť – riešenie konfliktov	Konflikt Obrana, útok kompromis	Učí sa riešiť konflikty kompromisom, správa sa tak, aby ich on sám nevyvolával.

# **Biológia**

## **Charakteristika predmetu**

Učebný predmet umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vede k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

Základným štrukturálnym prvkom je špirálovité usporiadanie obsahu v jednotlivých ročníkoch a tematických celkoch. Poznatky sa rozvíjajú na základe princípu od vonkajších k vnútorným štruktúram vo vzájomných vzťahoch a súvislostiach.

Učivo v 6. ročníku je usporiadané v nadväznosti na osvojené poznatky a skúsenosti žiakov z vnímania prírodných objektov, vzťahov organizmov a človeka v prírodnom prostredí. Štruktúra učiva je orientovaná na konkrétne prírodné celky, poznávanie jednotlivých organizmov v nich žijúcich, triedenie a zovšeobecňovanie poznatkov, s pozornosťou na potravinové vzťahy a vzťahy k prostrediu, s postupným prechodom na pochopenie vnútorných štruktúr. Usporiadanie učiva vedie k postupnému poznávaniu zložitosti organizmov a postupne prehĺbovať poznatky.

## **Ciele predmetu**

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Poznať väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
- Chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Chápať základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- Viesť k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

## **Kompetencie v oblasti prírodných vied:**

- Poznávať živé organizmy a ich význam v prírode a pre život človeka. Chápať ľudské obydli ako životný priestor organizmov, poznať typických predstaviteľov podľa vonkajších znakov, životných prejavov a potravinových vzťahov, zásady prevencie a spôsob ochrany pred škodlivými druhmi.
- Poznať základnú stavbu, funkcie a životné prejavy rastlinných a živočíšnych buniek, jednobunkových a mnohobunkových organizmov.
- Poznať základné podmienky života, faktory prostredia a vzťahy organizmov, následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia
- Poznať hlavné znaky základných životných procesov baktérii, rastlín, húb a živočíchov, podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka.
- Poznať zložky životného prostredia, ich vzájomný vzťah, význam pre podmienky života organizmov a človeka a faktory vplyvajúce na kvalitu životného prostredia, zdravie a spôsob života človeka a organizmov, základné hľadiská ochrany životného prostredia a prírody.



**Stanovené ciele sa dosahujú rozvíjaním ďalších kľúčových kompetencií žiakov:**

– **v oblasti komunikačných schopností:**

identifikovať a správne používať základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, podstatu procesov a vzťahov, vecne správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme, vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje, vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov, zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti, vedieť spracovať jednoduchú správu z pozorovania na základe danej štruktúry, vedieť spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

• **v oblasti identifikácie problémov, navrhovania riešenia a schopnosti ich riešiť:**

riešiť úlohy zamerané na rozvoj porozumenia a aplikácie, navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení praktických úloh, spracovávaní jednoduchých správ z pozorovaní a jednoduchých školských projektov, využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh, predpokladať a určiť príčinné súvislosti, pozorovať, experimentovať a odhadovať.

✓ **v oblasti sociálnych kompetencií:**

vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti, pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne radiť a pomáhať, prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,

– **v oblasti získavania, osvojovania a rozvíjania manuálnych zručností:**

používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia, využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky, rozvíjať zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach, aplikovať teoretické poznatky a skúsenosti v praktických podmienkach.

• **v oblasti environmentálnej výchovy:**

naučiť sa v rámci svojich možností zveľaďovať a chrániť životné prostredie. Rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni. Využívať informačné a komunikačné prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií ako aj prezentácii vlastnej práce.

Obsahová časť	Výkonová časť
<b>Život s človekom a v ľudských sídlach</b>	
Ľudské obydliá a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu.	Uviesť osobitosti ľudských obydlií a ich okolia pre život organizmov. Uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka. Uviesť význam zdomácnovania živočíchov pre človeka.
Mikroorganizmy žijúce s človekom. Poznávanie a význam pre človeka.	Uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka. Opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií. Uviesť príklad využitia kvasiniek človekom. Uviesť podmienky výskytu plesní v domácnosti. Uviesť príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky.
Pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Pomenovať podľa ukážky zástupcu cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. Poznať na ukážke a pomenovať strukovinu. Rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny. Vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín. Vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka. Poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy. Poznať na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným

	dužinatým ovocím. Vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka.
Nežiaduci spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady prevencie pred šírením nákazy.	Zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita. Poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny. Poznať zásady ochrany pred vnútornými parazitmi. Poznať spôsob odstránenia vší z vlasov.
Včelárstvo, rybárstvo a rybníkárstvo. Spoločenský život včiel. Zásady chovu včiel a rýb. Chovateľsky významné vtáky.	Opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli. Uviesť príklady významu chovu včely pre človeka. Vysvetliť význam rýb pre človeka. Na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky. Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť. Uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka.
Blízky spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti.	Porovnať odlišnosti vonkajších znakov psa a mačky. Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa. Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy.
Chovateľsky významné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady chovu.	Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. Rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. Uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvierat'a. Uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat.
Cicavce žijúce s človekom. Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia.	Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. Uviesť riziko výskytu myší a potkanov v domácnosti. Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi.
Živočíchy v okolí ľudských sídiel. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.	Uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade. Vysvetliť škodlivosť rozmnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade. Opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností. Poznať na ukážke troch spevavých vtákov. Uviesť príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom.
<b>Základná štruktúra života</b>	
Rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba a funkcia častí bunky.	Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. Pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky. Určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.
<b>Živé organizmy a ich stavba</b>	
Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. Stavba tela. Význam, vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia, prevencia.	Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltacky, angíny je vírus alebo baktéria. Uviesť príklad troch nákazlivých ochorení. Uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz.

Stavba tela jednobunkových organizmov. Stavba tela mnohobunkových organizmov.	Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. Porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky. Priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchovi. Určiť na ukážke rastliny jej orgány. Určiť na ukážke štruktúry tela živočicha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.
<b>Stavba tela rastlín a húb</b>	
Stavba tela nekvitnúcich rastlín. Machy a paprade.	Pomenovať na ukážke časti tela machu. Pomenovať na ukážke časti tela paprade. Uviesť význam výtrusov pre machy a paprade.
Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny.	Rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky. Uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom. Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu.
Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny.	Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam. Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny.
List. Fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode.	Určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu. Uviesť význam prieduchov v pokožke listu. Vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú. Uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie.
Kvet. Opelenie a oplodnenie. Význam pre rozmnožovanie rastlín.	Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik. Uviesť význam peľového zrnka a vajíčka. Opísať na schéme opelenie kvetu. Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny.
Plod a semeno. Rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín.	Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod. Pomenovať na ukážke semena zárodok a klíčne listy. Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka.
Rastlinné telo. Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín.	Vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život. Pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny. Pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu.
Huby s plodnicou jedlé a jedovaté, rozlíšenie podľa typických znakov. Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela.	Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. Rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach. Rozlíšiť na ukážke kvasinku a pleseň podľa stavby tela. Uviesť význam výtrusnice plesne. Opísať na ukážke stavbu tela lišajníka.

Pŕhlivce - drobné vodné živočíchy. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha. Vysvetliť, prečo sa nervová sústava nezmaru nazýva rozptýlená. Uviesť význam vajícok a spermií nezmaru. Vysvetliť význam púčikov u nezmaru. Vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích.
Ploskavce a hlístovce - vnútorné parazity. Stavba tela.	Uviesť časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlíst. Opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice. Opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice. Vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou.
Mäkkýše – živočíchy so schránkou. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Uviesť miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. Porovnať podľa ukážky schránku slimáka a šklabky. Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. Uviesť orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu. Porovnať dýchacie orgány slimáka a šklabky. Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor šklabky.
Obrúčkavce - živočíchy s obrúčkami. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Uviesť, aký orgán umožňuje dážďovke pohyb. Zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážďovky. Opísať, ako dýcha dážďovka. Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy dážďovky. Uviesť význam opasku dážďovky.
Článkonožce - živočíchy s článkovaným telom. Stavba tela a základné telesné funkcie.	Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka. Pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík. Uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru. Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka. Uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. Určiť na ukážke končatiny spôsob pohybu hmyzu. Pomenovať dýchací orgán hmyzu. Zdôvodniť názov rebričkovej nervovej sústavy hmyzu.

### Námety praktických aktivít

Pozorovanie buniek pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne alebo kvasinky mikroskopom. Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom. Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, vnútornej stavby kvetu. Pozorovanie stavby tela a prejavov života črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu.

### Námety na samostatné pozorovania (krátkodobé, dlhodobé)

Vypestovať podľa návodu plesň a pozorovať stavbu tela. Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu. Ako vplýva smer svetla na rast stonky? Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)? Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety?

### Námety na tvorbu projektov

Zeleň v okolí môjho bydliska (školy, obce, mesta, sídliska). Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti). Dreviny v našom parku (záhrade, okolí školy). Môj pes (mačka, chrček, morča, kanárik). Vtáky v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska). Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy, bydliska).

### Poznámky

Navrhovaný rozsah 66 hodín ročne, 2 hodiny týždenne, z toho 5 hodín praktických cvičení. Predmet Biológia bude hodnotený známku.

# Chémia

## Charakteristika predmetu

Predmet chémia vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote.

## Ciele predmetu

Cieľom vyučovania chémie na základnej škole je oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti. Žiaci majú byť schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov( odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály. Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka. Žiaci si majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu. Žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu. Žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

Učebný predmet chémia v Štátnom vzdelávacom programe ISCED 2 sa vyučuje ako povinný predmet v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Minimálna časová dotácia je 132 vyučovacích hodín s rozdelením do ročníkov 0,5 - 0,5 - 1 – 2 hodiny týždenne.

Chémia VI .ročník (0,5 + 0,5 – 1 hod. týždenne, 33 hod ročne )

## Kompetencie žiaka

### Chémia okolo nás

1. Objavovanie chémie v našom okolí
2. Skúmanie vlastností látok
3. Chemické látky a zmesi
4. Látky nevyhnutné pre život- voda, vzduch

### 1. Objavovanie chémie v našom okolí

#### Obsahový štandard

**význam chémie pre život človeka, chémia ako veda, chemická výroba, chemický výrobok, prírodná surovina, pomenovať jednoduché laboratórne pomôcky**

#### Výkonový štandard

pomenovať výrobky chemickej výroby, pomenovať: skúmavka, kadička, banka, krycie sklíčko, kryštalizačná miska, filtračný lievik, filtračný papier, odmerný valec, držiak, kruh, svorka, stojan, odparovacia miska, roztieračka s roztieradlom, pinzeta, chemická lyžička, chemické kliešte, kahan, váhy, pipeta, chladič, vedieť používať ochranné pomôcky – okuliare, rukavice, ochranný štít

## **2. Skúmanie vlastností látok**

**Obsahový štandard**  
**vlastností látok (horľavosť, skupenstvo, vôňa zápach, vzhľad, rozpustnosť)**

**Výkonový štandard**  
určiť pozorovaním vlastností konkrétnych látok, vymenovať: príklady horľavých a nehorľavých látok

## **3. Chemické látky a zmesi**

**Obsahový štandard**  
zmes, rôznorodá zmes, chemicky čistá látka, metódy oddeľovania zložiek zmesí (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), rovnírodá zmes - roztok, vodný roztok, nasýtený roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, hmotnosť roztoku, hmotnosť rozpustenej látky, hmotnostné percento

**Výkonový štandard**  
uviesť príklady: chemicky čistých látok, aspoň troch rôznorodých zmesí, rovnírodých zmesí (roztokov tuhých, kvapalných a plyných), chemických látok rozpustných vo vode, chemických látok nerozpustných vo vode, vodných roztokov používaných v domácnosti,  
uviesť príklady piatich metód oddeľovania zložiek zmesí (usadzovanie, filtrácia, odparovanie, destilácia, kryštalizácia), využitia metód oddeľovania zložiek zmesí v hospodárstve a v domácnosti, pripraviť podľa návodu vodný roztok tuhej látky o určitom hmotnostnom percente

## **4. Látky nevyhnutné pre život- voda, vzduch**

**Obsahový štandard**  
**Význam vody, druhy vôd, úprava a čistenie vôd, Zložky vzduchu ,význam kyslíka, znečisťovanie ovzdušia**

**Výkonový štandard**  
poznať: význam vody pre život človeka, zvieratá a rastliny, rozdelenie vôd podľa výskytu (zrážková, povrchová, podzemná, minerálna) a podľa použitia (pitná, úžitková, odpadová, destilovaná),  
vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd (zrážková, povrchová, podzemná, pitná, úžitková, odpadová, destilovaná),  
poznať možnosti úpravy a čistenia vôd, dôsledky znečistenia vôd,  
vymenovať hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny (napr. CO<sub>2</sub>, metán), hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (spaľovanie odpadov – potreba separovaného zberu),  
poznať význam kyslíka pre živé organizmy,  
poznať príčiny vzniku ozónovej diery a skleníkového efektu a ich následky na našu planétu, význam ozónovej vrstvy.

# Fyzika

## Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote.

Porozumenie podstate javov a procesov si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu s chémiou, biológiou, geografiou a matematikou. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu

k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva. V procese vzdelávania sa má žiakom sprostredkovať poznanie, že neexistujú

bariéry medzi jednotlivými úrovňami organizácie prírody a odhaľovanie jej zákonitosti je možné len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných odborov s využitím prostriedkov IKT.

Formy aktívneho poznávania a systematického bádania vo fyzike sú si v metódach a prostriedkoch výskumnej činnosti príbuzné s ostatnými prírodovednými disciplínami. Žiaci preto budú mať čo najviac príležitosti na aktivitách osvojovať si vybrané(najčastejšie experimentálne) formy skúmania fyzikálnych javov. Každý žiak dostane základy, ktoré z neho spravia prírodovedne gramotného jedinca tak, aby vedel robiť prírodovedné úsudky a vedel použiť získané vedomosti na efektívne riešenie problémov.

Pri výučbe je najväčšia pozornosť venovaná samostatnej práci žiakov – aktivitám, ktoré sú zamerané na činnosti vedúce ku konštrukcii nových poznatkov. Dôraz sa kladie aj na také formy práce, akými sú diskusia, brainstorming, vytváranie logických schém a pojmových máp a práca s informáciami.

Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti.

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania ma u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, na účasť v občianskych a kultúrnych záležitostiach a dá mu schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a podobne. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy, uvažovať nad medzinárodnou povahou vedy a vzťahoch s technikou.

## Ciele predmetu

### Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

### Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých. Dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

### Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novom objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,



- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

### Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

### **Kompetencie žiaka**

<b>Poznávacia (kognitívna)</b>	<b>Komunikačná</b>	<b>Interpersonálna</b>	<b>Intrapersonálna</b>
Používať kognitívne operácie.	Tvoriť, prijať a spracovať informácie.	Akceptovať skupinové rozhodnutia.	Regulovať svoje správanie.
Formulovať a riešiť problémy, používať stratégie riešenia.	Vyhľadávať informácie.	Kooperovať v skupine.	Vytvárať si vlastný hodnotový systém.
Uplatňovať kritické myslenie.	Formulovať svoj názor a argumentovať.	Tolerovať odlišnosti jednotlivcov a iných.	
Nájsť si vlastný štýl učenia a vedieť sa učiť v skupine.		Diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme.	
Myslieť tvorivo a uplatniť jeho výsledky.			

## SKÚMANIE VLASTNOSTÍ KVAPALÍN, PLYNOV A PEVNÝCH TELIES

OBSAH	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE
<b>Vlastnosti kvapalín a plynov</b>		
<p>Vlastnosti kvapalín – nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť.</p> <p>Využitie vlastností kvapalín.</p> <p>Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom.</p> <p>Jednotky objemu 1 ml, 1 l.</p> <p>Vlastnosti plynov – stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínanosť, deliteľnosť.</p> <p>Využitie vlastností plynov.</p> <p>Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov.</p> <p>Zhrnutie vlastností kvapalín a plynov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>✓ overiť jednoduchým experimentom vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies</li> <li>✓ porovnať a vybrať spoločne a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies</li> <li>✓ rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti telies</li> <li>✓ správne použiť pojem fyzikálna vlastnosť</li> <li>✓ použiť stratégiu riešenia problémov predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu</li> <li>✓ vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky</li> <li>✓ zostrojiť graf lineárnej závislosti</li> </ul>	<p><b>poznávacia (kognitívna)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– formulovať hypotézy a overiť ich experimentom</li> <li>– analyzovať záznamy z meraní</li> <li>– porovnať záznamy z pozorovaní a meraní, vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies</li> <li>– urobiť odhady dĺžky, budovať predstavu o jednotkách dĺžky</li> <li>– aplikovať poznatky o vlastnostiach kvapalín, plynov a pevných telies v technických zariadeniach a v bežnom živote</li> <li>– tvorivo využiť vedomosti pri práci na projekte</li> </ul> <p><b>komunikačná</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky</li> <li>• pokusom ilustrovať vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies</li> <li>• spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC)</li> <li>• prezentovať výsledky pozorovania a merania</li> <li>• podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu</li> </ul> <p><b>interpersonálna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kooperovať vo dvojici prípadne v skupine</li> </ul> <p><b>intrapersonálna</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ohodnotiť vlastnú prácu a prácu druhých</li> <li>– schopnosť sebaregulácie</li> </ul>
<b>Vlastnosti pevných telies</b>		
<p>Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť.</p> <p>Meranie hmotnosti telies.</p> <p>Jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg.</p> <p>Objem telies. Určovanie objemu geometricky pravidelných a nepravidelných telies.</p> <p>Dĺžka. Odhad dĺžky.</p> <p>Jednotky dĺžky 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km.</p> <p>Rozdielne a spoločne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies.</p> <p>Zhrnutie vlastností pevných telies.</p>		

ĎALŠIE NÁVRHY ČINNOSTÍ (nepovinná časť):

**PROJEKT:** Tvorivé rozvinutie vedomosti o vlastnostiach tekutín. (Např. navrhnuť zariadenie, v ktorom možno dať do pohybu tekutiny horizontálnym aj vertikálnym smerom).

**MAGNETICKÉ A ELEKTRICKÉ JAVY. ELEKTRICKÝ OBVOD**

OBSAH	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK VIE)	ROZVÍJANÉ KOMPETENCIE
Magnet a jeho vlastnosti. Póly magnetu. Magnetické pole. Zem ako magnet. Kompas. Elektrizovanie telies. Elektrický náboj. Elektrické pole. Elektrometer. Elektrický obvod. Časti elektrického obvodu. Znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami. Žiarovka a jej objavenie. Elektrické vodiče a izolanty z pevných látok. Sériové zapojenie žiaroviek. Porovnanie jasů niekoľkých žiaroviek v sériovom zapojení. Paralelné zapojenie žiaroviek. Elektrické spotrebiče v domácnosti. Bezpečnosť pri práci s elektrickými spotrebičmi.	<ul style="list-style-type: none"><li>• navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu</li><li>• vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom</li><li>• získať informácie o objave žiarovky</li><li>• zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek</li><li>• zapojiť elektrický obvod podľa schémy</li><li>• rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi</li><li>• využiť tvorivo poznatky na vypracovanie projektu</li></ul>	<p><b>poznávacej (kognitívnej)</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dokázať tvrdenie experimentom</li><li>• zdokonaľovať sa v klasifikačnej analýze pri rozlišovaní javov, pojmov</li><li>• tvorivo aplikovať poznatky pri riešení projektu</li></ul> <p><b>komunikačnej</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• zakresliť schémou elektrický obvod</li><li>• čítať schémy elektrických obvodov</li><li>• vyhľadávať informácie so zameraním na historické aspekty objavov z rôznych zdrojov a pripraviť z nich stručný referát</li></ul> <p><b>interpersonálnej</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• kooperovať v skupine</li><li>• akceptovať skupinové rozhodnutia</li></ul> <p><b>intrapersonálnej</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>• rešpektovať pravidlá pri práci s elektrickými spotrebičmi s vedomou ochranou svojho zdravia</li></ul>
<p>ĎALŠIE NÁVRHY ČINNOSTÍ (nepovinná časť):</p> <p>PROJEKT: Zostrojenie elektroskopu z jednoduchých pomôcok.</p> <p>PROJEKT: Návrh a realizácia elektrického obvodu s kombinovaným zapojením žiaroviek.</p>		

# **Etická výchova**

## **Charakteristika predmetu**

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a regulácii správania žiakov. Pre etickú vyhovuje primárny rozvoj etických postojoch a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností/otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia

## **Ciele predmetu**

### **Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov**

Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob usmerňovania. Pomoc pri verbalizácii citového sveta- ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú

### **Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých**

Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba samého. Zložky empatie- kognitívna a empatická. Jej rozvoj- počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, samotné zažívanie zo strany druhých

### **Zvládnutie asertivity**

Spôsob správania v kolíznych situáciách- pasívne, asertívne ,agresívne, podstaty jednotlivých druhov správania. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania.

### **Pozitívne vzory správania sa v histórii a v literatúre**

Vysvetlenie pojmov vzor, model, idol, pozitívne a negatívne vzory, filmoví hrdinovia. Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách. Čo je dobro a zlo v ľudskom živote?

### **Pozitívne vzory v každodennom živote**

Vedenie k citlivosti na vnímania ľudí okolo seba, anonymný hrdina. Moje okolie a dobrí ľudia. Ako by som chcel žiť a prečo? Môžem byť aj ja vzorom pre iných?

### **Prosociálne správanie**

Komponenty prosociálneho správania- správanie v prospech druhého ,správanie bez očakávania protislužby, alebo vonkajšej odmeny, správanie, kt. nenaruší identitu osoby  
Druhy prosociálneho správania: pomoc , darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo

Časovo - tematický plán - ETICKÁ VÝCHOVA			6. ročník
Mesiac týždeň		Obsah	Požiadavky na vedomosti, zručnosti
IX.	1.	Úvodná hodina, oboznámenie s cieľmi EV	Priblížiť žiakom predmet EV, oboznámiť so systémom práce
	2.	<b>Identifikácia a vyjadrovanie vlastných citov.</b>	Naučiť sa vyjadrovať a identifikovať city.
	3.	Vyjadrovanie citov.	Dôležitosť citov pri budovaní charakteru človeka.
	4.	Ovládanie negatívnych citov	Naučiť sa spôsoby ako ovládať negatívne city.
X.	5.	Charakter človeka.	Pozorovať a uvedomovať si city.
	6.	Vyjadrovanie citov pomocou symbolu.	Naučiť sa vyjadrovať city pomocou symbolov.
	7.	<b>Empatia.</b> Prejaviť účasť, vedieť pochopiť iných.	Pochopiť podstatu a význam empatie.
	8.	Drogová závislosť, nebezpeč. nákazlivých onemocnení, hazardné hry ...	Naučiť sa predchádzať závislostiam.
XI.	9.	Empatia v každodennom živote.	Naučiť sa vžiť do celkovej situácie druhého.
	10	Vyjadriť neverbálnu komunikáciu.	Rozvíjať empatické pochopenie druhého.
	11	Moje zrkadlo. Ako by si sa cítil, keby ...	Naučiť sa empatii v zložitých životných situáciách.
	12	Zvládnutie agresivity.	Naučiť sa ovládať agresívne správanie.
XII.	13	<b>Asertivita.</b> Odmietnutie, sťažnosť.	Naučiť asertívnemu správaniu.
	14	Vedieť požiadať o láskavosť, vysloviť návrh.	Naučiť sa vysloviť vlastný názor, návrh.
	15	Asertívne práva.	Oboznámiť s asertívnymi právami.
I.	16	Asertívne techniky a zručnosti.	Oboznámiť s asertívnymi technikami a zručnosťami.
	17	Technika pootvorených dverí.	Naučiť sa používať jednu z asertívnych techník.
	18	Čeliť manipulácii a tlaku skupiny.	Naučiť sa odolávať manipulácii.
	19	Riešenie konfliktov.	Naučiť uplatňovať asertivitu pri riešení konfliktov.
II.	20	<b>Reálne a zobrazené vzory.</b> Pozit. vzory správania. Vzácný človek.	Podporovať orientáciu na pozitívne vzory správania.
	21	Hádám, kto som?	Identifikácia vzorov zábavnou formou.
	22	Identifikácia hodnôt anonymných vzorov.	Identifikácia hodnôt verejného vzoru.
III.	23	Hľadám svoj vzor.	Uvedomiť si zodpovednosť za svoje správanie.
	24	Odhaľovanie negatívnych vzorov.	Vedieť odhaliť a uvedomiť si negatíva niektorých vzorov.

	25	Prínos TV.	Učiť žiakov hodnotiť programy v médiách.
	26	Moje vzory.	Zamyslieť sa nad vzormi z detstva a súčasnosti.
<b>IV.</b>	27	Interview.	Uskutočniť interview so svojim vzorom.
	28	<b>Prosociálne správanie</b>	Rozvíjanie ochoty a schopnosti spolupracovať.
	29	Skupinová práca	Učiť sa spolupracovať, rozdeliť si úlohy.
<b>V.</b>	30	Vedieť prijímať a dávať.	Overiť si vlastný vzťah k dávaniu a darovaniu.
	31	Spoločné rozhodovanie.	Snažiť sa o zmiernenie protikladov a dohodu.
	32	Hodnoty priateľstva.	Pouvažovať o hodnotách priateľstva.
	33	Čo môžem urobiť pre druhých. Neviditeľný priateľ.	Rozvíjanie prosociálneho správania.
<b>VI.</b>	34	Prosociálne správanie v triede, doma.	Nacvičiť prosociálne správanie vo vzťahu k okoliu.
	35	Prosociálne správanie - príbehy z literatúry.	Vedieť odhaliť prosociálne vzory z literatúry a masmédií.
	36	<b>Hodnotenie celoročnej práce skupiny.</b>	

# Náboženská výchova

## Ročníková téma: Poznávání pravdy

Dieťa začína kriticky vnímať život a prostredie, v ktorom žije. Objavuje v sebe túžbu po hľadaní pravdy. Na tejto ceste potrebuje byť sprevádzané pravdou, ktorá ho vedie k Bohu, a ktorej hodnotu sa učí spoznávať. Rozvíja v sebe schopnosť vnášať objavenú pravdu do života. Objavená pravda prehlbuje rozmer náboženskej viery v živote dieťaťa.

### Ročníkový cieľ:

Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť hodnotu pravdy. Orientovať svoj život podľa pravdy. Praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

### Ročníkový symbol: kameň

Žiak sa v 6. ročníku stretáva so symbolom kameň, s ktorým postupne pracuje v štyroch rovinách: vecnej, subjektívnej, objektívnej a náboženskej.

Kameň je symbolom tvrdosti, pevnosti a nezníiteľnosti. Je symbolom nadľudskej sily a moci. Kameň už v minulosti bol nenahraditeľný pracovný nástroj či dôležitý stavebný materiál. V ľudovej múdrosti nachádzame množstvo prirovnaní a porekadiel o kameni.

Človek, ktorý je pevným kameňom, má pevný charakter, zásady, vyznáva hodnoty nemennej – trvácnej pravdy. Práve preto sa kameň stáva symbolom šiesteho ročníka.

Náboženskú rovinu symbolu rozvíjame biblickým príbehom o Jakubovi, ktorý postavil Bohu kamenný oltár, o Ezechieli, ktorý dostáva prísľub: Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa,.. (Ez 11,19), pomenovaním Ježiša ako – uholný kameň, Petra – skaly Cirkvi.

## 1. TÉMA: PRAVDA AKO HODNOTA

Hodinová dotácia témy: 4 hodín

**Kľúčové pojmy:** sila slova, pravda, klamstvo, Jakub a Ezau, tajomstvo, česťnosť, 8. Božie prikázanie, médiá, ohováranie, osočovanie

### Ciele témy:

**Kognitívny:** Interpretovať posolstvo biblického príbehu o Jakubovi a Ezauovi, vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch. Posúdiť silu slova. Reflektovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov.

**Afektívny:** Oceniť hodnotu pravdy v živote človeka. Uvedomiť si možnosť manipulácie slovom a jej riziká.

**Psychomotorický:** Formovať návyk kritického prístupu k informáciám.

### Obsahový štandard

Potreba pravdy

Jakub a Ezau

Pravda v etike, médiá (zachovanie tajomstva)

8. Božie prikázanie

### Výkonový štandard

- na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom
- interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah súrodencov
- vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch
- posúdiť silu slova
- pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov
- uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie
- na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách
- vo dvojici vytvoriť fiktívny list redaktorovi (novín, TV..) a posúdiť hodnovernosť daného masmédia

## **Rozvoj kompetencií**

### **osobnostné:**

- objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti
- v modelových situáciách rozlíši medzi pravdou a klamstvom

### **sociálne:**

- reflektuje zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov

### **komunikačné:**

- uvedomuje si možnosť manipulácie slovom a jej riziká
- chápe význam a hodnotu vypovedaného slova
- vie vyberať a triediť informácie z rôznych médií
- vyjadruje svoje myšlienky
- nachádza zmysel slova alebo výrazu

### **existenciálne:**

- žiak objavuje hodnotu pravdy vo svojom osobnom živote aj v medziľudských vzťahoch
- je otvorený pre život v pravde

## **Prierezové témy**

### *Mediálna výchova*

- je schopný samostatnej reflexie o pozitívnom a negatívnom vplyve médií
- osvojil si kritériá na hodnotenie mediálnych žánrov
- vníma účinok médií na osobnosť človeka

## **2. TÉMA: HĽADANIE PRAVDY O SVETE**

**Hodinová dotácia témy:** 5 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

**Kľúčové pojmy:** hľadanie pravdy, mýtus, obrazná reč, evolučná teória, stvorenie sveta

### **Ciele témy:**

**Kognitívny:** Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu.

**Afektívny:** Vnímať pravdivosť obraznej reči. Vážiť si krásu stvoreného sveta.

**Psychomotorický:** Zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka.

### **Obsahový štandard:**

Cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti

Mýtický obraz sveta

Evolučná teória

Biblický obraz stvorenia sveta (ENV)

### **Výkonový štandard**

- opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta
- porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme
- pomenovať biblický príbeh o stvorení ako model stvorenia, nie historickú udalosť
- porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom
- porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu
- jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta
- zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka
- vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)



## **Kompetencie žiaka**

### **osobnostné:**

- rozumie pohľad na svet vo svetle kresťanskej viery

### **sociálne:**

- dokáže vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírody

### **komunikačné:**

- vie jednoducho vysvetliť symbolickú – obraznú reč mýtov
- správa sa ohľaduplne, pozorne a tolerantne

### **občianske:**

- účinne sa zapája do diskusie, vhodne argumentuje
- má pozitívny vzťah k zvereným veciam
- vníma človeka ako súčasť prírody

### **existenciálne:**

- prostredníctvom biblického príbehu si uvedomuje hodnotu stvoreného sveta
- objavuje stvorený svet ako dar Boha človeku
- vníma svoju zodpovednosť za stvorený svet

## **Prierezové témy**

### *Environmentálna výchova*

- oceňuje prírodu (zem, vodu, zvieratá, rastliny)
- vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, ktoré aktívne chráni.

## **3. TÉMA: HĽADANIE PRAVDY O SEBE**

### **Hodinová dotácia témy:** 5 hodín

**Kľúčové pojmy:** stvorenie človeka, Boží obraz, úcta, pád človeka, hriech, svedomie, zákon, prekážky pravdy, pocit viny, vedomie viny

### **Ciele témy:**

**Kognitívny:** Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny). Zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí. Určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy.

**Afektívny:** Uvedomiť si hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz, bez ohľadu na vzhľad a výkon. Na modelovej situácii vnímať existenciu vlastnej viny. Uvedomiť si svoje hranice.

**Psychomotorický:** Osvojiť si vonkajšie prejavy úcty k človeku. Na modelových situáciách formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou (pocit viny, vedomie viny).

### **Obsahový štandard:**

Pôvod človeka

Biblický obraz stvorenia človeka

Pád človeka

Hranice človeka (svedomie)

### **Výkonový štandard**

- pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom
- vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz
- vnímať svoje vlastné hranice
- navonok prejaviť úctu k človeku
- porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny)
- zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí
- určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy
- na modelových situáciách rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny

## Rozvoj kompetencií

### osobnostné:

- má pozitívny vzťah k sebe aj k iným
- dokáže hodnotiť dopad svojich emócií
- vie vytrvať v skúmaní a poznávaní nových vecí

### sociálne:

- ✓ akceptuje druhých ľudí bez ohľadu na vzhľad a výkon
- ✓ objavuje radosť z dobre vykonanej práce

### komunikačné:

- je schopný vyjadrovať sa, porovnávať
- vie vyjadriť svoje pocity
- vníma obrazy a symboly
- kriticky hodnotí myšlienky

### občianske:

- odhaduje dôsledky vlastného správania a konanie v modelových situáciách

### kultúrne:

- pozorne vníma symbolické vyjadrovanie v mýtoch a prostredníctvom obraznej reči
- chápe dôležitosť kultúrneho vyjadrovania

### existenciálne:

- rozumie pohľadu na stvorenie človeka vo svetle kresťanskej viery
- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a hodnotu
- objavuje nielen svoju hodnotu ale hodnotu každého človeka

### Prierezové témy

#### Mediálna výchova

- vníma umelecké diela vyrastajúce z kresťanstva (obraz, literatúra, hudba) ako výraz kresťanského učenia a kresťanskej tradície

#### Environmentálna výchova

- vníma človeka ako súčasť prírody

## 4. TÉMA: OHLASOVATELIA PRAVDY

**Hodinová dotácia témy:** 4 hodiny

**Kľúčové pojmy:** prorok Ezechiel, Ježiš – učiteľ pravdy, sv. Peter - skala, sv. Štefan, kamenné srdce, ohlasovanie

### Ciele témy:

**Kognitívny:** Vysvetliť význam ohlasovania pravdy. Odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolaní proroka Ezechiela. Na základe predstavených biblických postáv interpretovať biblické poslanstvo o hodnote pravdy.

**Afektívny:** Na základe svedkov pravdy povzbudiť sa k praktizovaniu pravdy.

**Psychomotorický:** Inšpirovať sa k životu podľa pravdy pozitívnymi vzormi z dejín. Identifikovať sa s predloženými vzormi pre život v pravde.

### Obsahový štandard:

Prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3)

Ježiš – učiteľ pravdy (Mt, 5,37)

Apoštolí - hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan)

Modelové ilustrácie konceptov a princípov pravdy

### Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť význam ohlasovania pravdy
- odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolaní Ezechiela
- vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše 'áno' nech je 'áno' a vaše 'nie' nech je 'nie'“. (Mt 5,37)

- vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy
- jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana
- porovnať svoj život s predloženými vzormi - ohlasovateľmi pravdy

## **Rozvoj kompetencií**

### **osobnostné:**

- cez predstavené biblické postavy vníma a akceptuje existenciu nemennej pravdy
- cez modelové situácie posúdi predstavené pozitívne a negatívne udalosti a vyvodí závery pre svoj život

### **sociálne:**

- je schopný vytvárať vzťahy prostredníctvom pravdivej komunikácie s inými ľuďmi

### **komunikačné:**

- na základe Ježišovho výroku: „Vaše 'áno' nech je 'áno' a vaše 'nie' nech je 'nie'“ vie zosúladiť vnútorný postoj s vonkajším
- uvedomuje si hodnotu pravdivej komunikácie

### **existenciálne:**

- podľa predstavených vzorov rozvíja praktizovanie pravdy

## **5. TÉMA: KONAŤ V PRAVDE**

**Hodinová dotácia témy:** 5 hodín

**Kľúčové pojmy:** zlaté pravidlo, morálka, židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, príkaz lásky, skutky lásky, milosrdenstva, sociálny hriech, spravodlivosť, väčšie, menšie zlo a dobro

### **Ciele témy:**

**Kognitívny:** Vysvetliť dopad rozhodnutia na život človeka. Zosumarizovať a aplikovať tému pravdy a jej hlavné body na riešení problému s mravnou dilemou.

**Afektívny:** Na modelovej situácii si uvedomiť existenciu svojho svedomia. Stotožniť sa s kritériami rozlišovania medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom.

**Psychomotorický:** Formovať návyk zodpovednosti za svoje mravné rozhodnutia.

### **Obsahové štandardy:**

Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo)

Židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky

Skutky lásky (skutky milosrdenstva)

Sociálny hriech

Riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou

### **Výkonový štandard**

- diskutovať o význame „Zlatého pravidla“
- porovnať židovský zákon Zedaka, islamský Zakat a Ježišov príkaz lásky
- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“
- vnímať dopad rozhodnutia na život človeka
- na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky
- posúdiť hodnotu pravdy a vyvodíť závery pri riešení problémovej úlohy s mravnou dilemou
- rozlišovať medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom
- definovať sociálny hriech
- vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy
- na príkladoch svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť spravodlivé (pravdivé) konanie

**Kompetencie žiaka:**

- prostredníctvom problémovej úlohy – príbehu s mravnou dilemou zvažuje dôsledky a následky života podľa prirodzenej morálky
- je schopný vnímať predstavené myšlienkové pochody

**osobnostné:**

- pri svojich reakciách je ohľaduplný voči mienke iných ľudí
- je vnímavý k morálnemu a duchovnému rámcu svojej komunity

**sociálne:**

- vyjadriť svoj názor bez toho, aby urážal a opovrhoval názorom druhých
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí
- ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov
- v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada

**komunikačné:**

Žiak

- zameria sa na konkrétne prejavy správania, problému

**občianske:**

Žiak

- vníma životnú situáciu starého a chorého alebo chudobného človeka
- uvažuje nad hodnotami, ktoré môže uskutočniť starý, chorý a hendikepovaný človek
- angažuje sa v miestom spoločenstve a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky

**kultúrne:**

- všíma si kultúrne a náboženské prejavy iných národov, náboženstiev
- je tolerantný a empatický

**existenciálne:**

- je pripravený aktívne sa podieľať skutkami lásky na morálnom a duchovnom rámci svojej komunity

# Výtvarná výchova

## Ciele predmetu

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania sú:

### Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrane techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (vyraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrane typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry.

Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

### Senzomotorické ciele

Vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus. Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom VV rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a technik.

### Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícii, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručnosti – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi. V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania to predstavuje vedomé hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými i humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia.

Metodický rad/tematický okruh	Edukačná téma, výtvarný problém	Kompetencie žiaka
Výtvarný jazyk/ základné prvky výtvarného vyjadrovania	Mierka a proporčné vzťahy, operácie s proporciami – (MAT) – <i>odhady, smer priamok a body</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- spoznávanie základných proporcií v plošnom a plastickom vyjadrení</li> <li>- zvládnutie základov proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška, šírka, pomer)</li> <li>- použiť približovanie a vzdiaľovanie</li> </ul>
Možnosti zobrazovania videného sveta	Kreslenie figúry podľa skutočnosti a spamäti, <i>komunikácia a priateľstvo</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nakresliť figúru podľa videnej skutočnosti</li> <li>- zobrazovať figúru spamäti a detaily podľa skutočnosti (šport, tanec, škola)</li> </ul>
Podnety výtvarného umenia/médiá, štýly, procesy, techniky, témy	Kinetické/svetelné umenie  Op-art <i>Fyzika</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pochopiť kinetické umenie, porovnanie s futurizmom</li> <li>- pochopiť pôsobenie pohybu a rovnováhy, tieňa a svetla</li> <li>- práca s rôznymi materiálmi</li> <li>- poznať umenie op-artu, jeho základné poznávacie znaky</li> <li>- vedieť rozkresliť tvar predmetu a pozadia do pásov (štvorcov), aby vytváral ilúziu priestorovosti</li> <li>- pochopiť optické hry usporiadania čierneho-bielej kompozície</li> </ul>
Podnety výtvarného umenia	Stredoveké a gotické umenie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poznať základné znaky stredovekého a gotického umenia</li> <li>- vitráž, dielo inšpirované rytierskym brnením, erb</li> <li>- hľadanie gotických znakov v architektúre</li> </ul>
Podnety fotografie	Inscenovaná fotografia/ kresba svetlom, zmeny osvetlenia - vplyv na plasticitu, fotografia s figurálnym námetom vznikajúca v ateliéri (aranžovanie objektu a prostredia)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- získanie gramotnosti vo fotografovaní</li> <li>- vytvorenie terénu a jeho rôzne nasvetlenie</li> <li>- porovnávanie a rozoznávanie originálnych a pôsobivých fotografických momentov a pôsobenie svetla</li> <li>- vytvorenie dokreslenej alebo inak dotvorenej fotografie</li> </ul>
Podnety filmu a videa	Vzťah obrazu a zvuku vo filme, hudba, hlas a slovo, strih	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poznávať moderné smery filmového umenia</li> <li>- získanie zručnosti s prehrávaním a kombinovaním</li> <li>- pochopiť vo filmovej tvorbe zvukové, ruchové, hudobné, slovné aj narozprávané motívy</li> </ul>

Podnety architektúry	Urbanizmus/plán mesta, štruktúra zón, doprava, uzly, vzťah ku krajine, mesto a dedina/fantastické priestory	<ul style="list-style-type: none"> <li>- znázornenie pohľadu na mesto zhora, farebné mapy alebo plány</li> <li>- tvorivé zobrazenie modelu mesta, dediny alebo zóny vhodnou technikou – kresba, kolor. kresba, asambláž</li> <li>- pochopiť vtáčiu perspektívu</li> </ul>
----------------------	---	---

Metodický rad/tematický okruh	Edukačná téma, výtvarný problém	Kompetencie žiaka
Podnety dizajnu	Odevný dizajn/časť odevu doplnok	<ul style="list-style-type: none"> <li>- navrhovanie častí odevov, doplnkov pre fantastickú bytosť</li> <li>- oboznámiť sa s odevným a textilným dizajnom</li> <li>- história odievania</li> <li>- pochopiť funkčnosť, výrazovosť a užitočnosť</li> </ul>
Podnety tradičných remesiel	Podnety košíkárstva/pletanie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- získavať úctu k tradíciám, tvorcom a dielam svojej krajiny</li> <li>- rozvíjať manuálne zručnosti</li> <li>- poznávať tradičné spôsoby remeselnej výroby</li> </ul>
Podnety hudby a literatúry/ synestetické podnety	Farebná hudba/objekt, hudobno-vizuálny nástroj- <i>spracúvanie podnetov iných zmyslov(sluchovej, haptickej, čuchovej a chuťovej skúsenosti)</i>	predstava sveta nevidiaceho človeka, haptické umenie, modelovanie alebo kreslenie so zviazanými očami, počúvanie hudby a zaznamenávanie rytmu, priradovanie farieb k jednotlivým chutiám a vôňam, hľadanie zodpovedajúcich vyjadrovacích prostriedkov na výtv. vyjadrenie hudby
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta	Podnety prírodopisu/prírodné štruktúry	<ul style="list-style-type: none"> <li>- vytvoriť dielo inšpirované mikro alebo makroštruktúrou organických alebo anorganických prírodnín</li> <li>- inšpirácia vizuálnou stránkou kozmických javov</li> <li>- použiť rôzne výtvarné techniky</li> </ul>
Tradícia a identita/ - kultúrna krajina	Výtvarné reakcie na tradičné formy(architektúry odevov, jedál, zvykov)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tvorba štúdie tradičnej architektúry, analýza a transformácia typických znakov</li> <li>- posúdenie kvality a nedostatkov novodobého prostredia, vedieť si ho pretvárať</li> </ul>

Škola v galérii/galérii a v škole	Obraz pre 5 zmyslov	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pochopenie tvorivého uvažovania autorov výtvarných diel (staré umenie- príbehovosť, nové umenie- experimentovanie)</li> <li>- spoznať abstraktné diela</li> <li>- pochopiť diela autorov: Mondriana, Polloka, Kupku</li> </ul>
Elektronické médiá	Spracovanie a montáž obrazu, vrstvy, filtre, variácie, transformácie, písmo a obraz – mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> <li>- získať tvorivý, nie konzumný vzťah k elektronickým médiám</li> <li>- vytvoriť zaujímavé a originálne dielo pomocou základných počítačových médií</li> <li>- uplatnenie tvorivosti pri narábaní s obrazom</li> </ul>



## **Hudobná výchova**

### **Charakteristika predmetu**

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka. Spoločná úloha predmetov vo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je sprostredkovať žiakom národné a svetové kultúrne dedičstvo a takto zvýšiť všeobecnú vzdelanosť národa. Hudobnosť národa neurčuje niekoľko desiatok vynikajúcich interpretov, ale viacgeneračná vrstva zanietenej percipientov hudby. Jedine hudobná výchova na základnej škole pokrýva celú populáciu, preto jej kvalita je mimoriadne dôležitá a chápeme ju aj ako výchovu človeka. Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia. Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, sebauvedomovanie a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehĺbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob bytia pre život v 21. storočí.

Význam hudobnej výchovy a jej miesto v hierarchii vyučovacích predmetov závisí od toho, ako sa vo formovaní osobnosti jedinca uplatňuje hudobno-výchovný proces so svojimi špecifikami a ako prispieje k priblíženiu sa či k dosiahnutiu ideálu človeka tak, ako je definovaný v Konceptii rozvoja výchovy a vzdelávania v SR v projekte Milénium. Vzájomným pôsobením činnostného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov. Robí tak prostredníctvom tradičných hudobných činností (vokálno-intonačné, inštrumentálne, hudobno-pohybové, /reprodukčné a produkčné/, percepčné činnosti) rozšírených o hudobno-dramatické činnosti. Hudobno-dramatické činnosti chápeme ako integráciu hudobných činností so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi, a to prostredníctvom hier, experimentovania, tvorivej dramatiky na báze zážitkového učenia. Pri týchto činnostiach žiaci využívajú skúsenosti, vedomosti a zručnosti z iných vyučovacích predmetov, ako aj skúsenosti z riešenia z rôznych problémov detského života. V tejto súvislosti pôjde predovšetkým o zážitky z hudby, o participáciu na jej vzniku v podmienkach pre žiaka najprirodzenejších – pri dramatickej hre.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť sebarealizácie.

Tak ako v primárnom vzdelávaní, aj v sekundárnom vzdelávaní dodržiavame postup: od hudobných zážitkov k poznatkom a vedomostiam a cez ne k transferu pri vnímaní a interpretovaní nových umeleckých diel. Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

## Ciele predmetu

Cieľom vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra je pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

### Kognitívne ciele

- získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou.
- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- spoznať najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov jednotlivých štýlových období a ich vybrané diela,
- uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre,
- prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

### Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítienia a pochopenia hudobného diela dokázať prekonať svoj egocentrizmus, vedieť sa preladiť na komunikačný a ideový kód iného človeka (autora), pochopiť jeho citový a myšlienkový svet s určitou mierou stotožnenia sa. Uvedomené počúvanie hudby môže – a to úplne nenásilne – vychovávať k empatii. Tieto etické momenty vnímania hudby smerujú k socializácii a tu tkvie jedna z príčin opodstatnenosti hudobnej výchovy v systéme humanisticko-tvorivej edukácie),
- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovné, výtvarné a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život. Rešpektovať estetické a etické hodnoty obsiahnuté v hudbe,
- schopnosť spolupracovať (pri kolektívnych hudobných činnostiach a najmä pri hudobno-dramatických činnostiach), mať zodpovednosť za plánovanie a realizáciu spoločnej a vlastnej práce,
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

### Psychomotorické ciele

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť využiť pri svojich hudobných činnostiach,
- na primeranej úrovni dokázať využiť nadobudnuté zručnosti pri vyjadrení svojich myšlienok a postojov, a tak prostredníctvom hudby komunikovať s okolitým svetom.

## Kompetencie žiaka

Jedným z prioritných zámerov nových vzdelávacích programov je, aby sa výchova a vzdelávanie realizovalo na základe harmonizovaných učebných osnov vyučovacích predmetov. Veľmi dôležité a potrebné je dosiahnuť, aby dobre vedená hudobná výchova participovala na dosiahnutí kľúčových kompetencií žiakov sekundárneho vzdelávania.

Úlohou predmetu je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,
- hudobná výchova podieľala na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

## Obsah

### Vokálne činnosti

Obsahom vokálnych činností na nižšom sekundárnom stupni základnej školy je upevňovanie a rozširovanie vedomostí a zručností v práci s hlasom v nadväznosti na predchádzajúce ročníky, v kultivácii speváckeho a hovoreného prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov. Obsah

- rozširovanie hlasového rozsahu, hlasová hygiena (zvládnutie mutácie), správne spevácke návyky, artikulácia, spievanie jednohlasných a viachlasných piesní,
- intonácia durových a molových motívov, melodických obmien,
- elementárne vokálne tvorenie: melodická otázka-odpoveď, melodizácia textu, mien, predvetie-závetie, riekaniek, tvorivé hudobné hry,
- sluchové rozlišovanie durových a molových súzvukov a melódií,
- hudobné metrum, rytmus – spev v 2/4, 3/4, 4/4 takte, 2+3 a pod.,
- orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie, určovanie metra, tempa, dynamiky.

### Zručnosti a vedomosti

- žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné, prípadne trojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti,
- orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov,
- dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých,
- pozná slovenské folklórne oblasti a ich typické piesne, tance, kroje, slovenské zvyk-slovie, spoločenské funkcie piesní.

### Inštrumentálne činnosti

Obsahom inštrumentálnych činností je hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie, tvorba sprievodu pre hudobno-dramatické prejavy. Obsah

- hra na hudobných nástrojoch, nástrojová reprodukcia rôznych melódií (motívov, tém, piesní, jednoduchých skladieb) improvizácia pri vyjadrovaní pocitov, nálad a javov aj v hudobno-dramatických prejavoch,
- hra a tvorba sprievodov na detských hudobných nástrojoch, prípadne keyboardu, počítača,
- pochopenie farby a možnosti detských hudobných

nástrojov.

Zručnosti a vedomosti

- žiak reprodukuje na základe svojich individuálnych schopností a zručností rôzne motívy, témy i časti skladieb,
- vytváranie inštrumentálnych sprievodov k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby.

### **Hudobno-pohybové činnosti**

Obsahom hudobno-pohybových činností je reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta, improvizácia a pantomimické vyjadrenie. Obsah

- používanie taktovacích gest,
- pohybové vyjadrenie charakteru piesne a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady, hudobnej skladby – improvizácia, pantomíma, hra na tele, tanečné kroky,
- pohybový sprievod znejúcej hudby – taktovanie, tanečné kroky, vlastné pohybové stvárnienie,
- pohybové reagovanie na zmeny počas znejúcej hudby – tvarové, tempové, dynamické, harmonické.

Zručnosti a vedomosti

- reakcia pohybom na znejúcu hudbu, na vyjadrenie metra, tempa, dynamiky, pohybu a obrysu melódie, tempa, dynamiky, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,
- rytmizácia, taktovanie,
- realizácia hudobno-pohybových hier so spevom, vyjadrenie hudby tancom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytváranie pohybových improvizácií a kreácií,
- pohybové stvárnienie jednoduchých choreografií tancov,
- žiak rozpoznáva niektoré tance rôznych štýlových období a žánrov, dokáže využívať vhodné hudobno-pohybové prvky v počúvaných skladbách a predviesť jednoduché pohybové stvárnienie hudby.

### **Percepčné činnosti**

Obsahom percepčných činností je aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánrových, štýlových a funkčných podobách, dokáže zadeliť dielo do obdobia, hudbu analyzovať a charakterizovať. Obsah

- orientácia v hudobnom priestore a elementárna analýza hudobnej skladby prostredníctvom dominujúcich hudobno-vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti, kultúrnym tradíciám a zvykom,
- hudobné dielo a jeho autor,
- sluchové rozlišovanie jednotlivých hudobných žánrov na základe ich charakteristických znakov,
- využitie vhodných miest v skladbách na spoluúčasť so spevom, inštrumentálnou hrou, pohybom, recitovaným slovom a pod.,
- verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvanej hudby.

Zručnosti a vedomosti

- žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov hudby, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby,
- dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska štýlového obdobia a žánru, postrehnúť výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby,
- dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami,
- verbalizuje hudobný zážitok, svoj názor, pri vzájomnej konfrontácii stanovísk vedie dialóg, dokáže hodnotiť a porovnávať počúvané skladby,

- pozná mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela

### **Hudobno-dramatické činnosti**

Obsahom hudobno-dramatických činností na druhom stupni ZŠ je využitie všetkých činností, zručností a vedomostí na budovaní a predvedení dramatického príbehu. Zapojené sú aj získané skúsenosti a vedomosti z ostatných esteticko-výchovných predmetov: výtvarná výchova, literárna výchova - dramatizácia, etická, tanečná zložka pohybovej výchovy.

Zručnosti a vedomosti

- integrácia a komplexné využitie vokálnych, hudobno-pohybových, inštrumentálnych, percepčných činností spojených v dramatickom príbehu (hudobnej rozprávky, hudobného príbehu, hudobného divadla, hudobnej dielne a pod.) v javiskovom predvedení.
- žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.

### **Postoje**

- Žiak spoznávaním hudby rôzneho typu, žánru a období (národnú, regionálnu, iných národov, vo všetkých žánrových, štýlových a funkčných podobách, z hľadiska spoločenského, historického) rešpektuje špecifiká, váži si kultúru svojho národa a iných národov. V rámci medzipredmetových vzťahov dokáže vyjadriť a verbalizovať svoj názor na hudobné umenie rôznych štýlových období, hudby súčasnosti, tanečnej, populárnej, džezovej, ako aj na iné formy tvorivých prejavov, napr. na literatúru, výtvarné umenie.
- Žiak prostredníctvom dobre usmerňovanej výchovy hudbou a k hudbe pochopí, že hudobné aktivity sú ušľachtilou formou trávenia voľného času. Podporovanie samovzdelávania a sebahodnotenia.
- Motivácia na hľadanie – vzbudenie zvedavosti, záujmu, byť lepším (podnecovaním záujmu žiakov o kvalitnú hudbu a o ich tvorcov a interpretov: poukázať na obdivuhodnosť konania niektorých skladateľov a interpretov.
- Osvojiť si správanie sa na koncertoch a slávnostných podujatiach.
- Prostredníctvom spoločných hudobných činností a získaných vedomostí pestovať kompetenciu spolupracovať s druhými, chápať a rešpektovať multikulturalitu a odlišnosť, osvojiť si pozitívne etnické postoje.

# Telesná výchova

## Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

## Ciele predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie.

## Obsah predmetu

Poznatky z telesnej kultúry sú v učebných osnovách zaradené ako samostatný TC (všeobecné poznatky) a aj v každom tematickom celku (špecifické poznatky). Nie sú obsahom samostatných teoretických vyučovacích hodín, ale sú zakomponované podľa aktuálnosti do jednotlivých vyučovacích hodín.

<u>Všeobecná gymnastika</u> tvorí pohybový základ pre každú vyučovaciu hodinu. Všetky jej súčasti sa vyučujú priebežne.
---

Atletika sa do vyučovania zaraďuje v časovom rozvrhu s možnosťou členiť učivo do dvoch TC v jeseni a na jar. Na jej vyučovanie treba využívať predovšetkým vonkajšie a prírodné prostredie.

Základy gymnastických športov (športová gymnastika a moderná gymnastika) sa vyučujú vo všetkých ročníkoch. Modernú gymnastiku sa odporúča vyučovať iba v skupinách dievčat. Ďalšie druhy gymnastických športov (športový aerobik, gymteamy) sa vyučujú v rámci výberového tematického celku.

Športové hry - basketbal, futbal, hádzaná, volejbal.

Športové hry sa vyučujú tak, aby sa žiaci v priebehu základnej školy zoznámili so všetkými uvedenými športovými hrami. Hodiny telesnej výchovy sa v TC Športové hry rozdeľujú na *nácvikové, opakovacie a zdokonaľovacie* a na hodiny určené na *zápasy*. Do sezónnych činností je zaradené zjazdové a bežecké lyžovanie a cvičenia v prírode, ktoré je súčasťou základného učiva v predmete telesná a športová výchova na základných školách. Uskutočňuje sa formou lyžiarskeho výcviku na zjazdových alebo bežeckých lyžiach. Lyžiarsky výcvik žiakov sa organizuje formou lyžiarskeho zájazdu.

Zvládnutie obsahu učiva napomáha celkovému telesnému rozvoju a zvyšovaniu všeobecnej pohybovej výkonnosti žiakov, napomáha osvojovaniu nových poznatkov a je veľmi účinným prostriedkom na výchovné pôsobenie. Výraznými činiteľmi pri lyžiarskom výcviku sú aj špecifické prostriedky, najmä zimné prostredie a premenlivosť prírodného prostredia.

Cvičenia v prírode sa organizujú v rozsahu štyroch hodín.

Všeobecnú pohybovú výkonnosť a telesný rozvoj sa kontroluje a hodnotí v závere školského roka.

Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií:

## Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.

- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

#### Kognitívne kompetencie

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia.
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.

#### Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno -časových aktivít.

#### Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

#### Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity.

## Obsah

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky. V predmete telesná a športová výchova sú rozdelené do štyroch modulov.

1. Zdravie a jeho poruchy
2. Zdravý životný štýl
3. Zdatnosť a pohybová výkonnosť
4. Športové činnosti pohybového režimu

## Kompetencie žiaka

### Zdravie a jeho poruchy

- pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie,
- mať vedomosti o potrebe prevencie pred civilizačnými ochoreniami pohybovými prostriedkami,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc,
- vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie.

### Zdravý životný štýl

- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,
- zaradiť využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,

- mať predstavu o svojich pohybových možnostiach,
- pochopiť význam aktívneho odpočinku pre odstránenie únavy

### **Zdatnosť a pohybová výkonnosť**

- poznať úroveň vlastnej pohybovej výkonnosti,
- vedieť využiť cvičenia na rozvoj pohybových schopností,
- vedieť diagnostikovať a hodnotiť pohybovú výkonnosť vlastnú i spolužiakov,

### **Športové činnosti pohybového režimu**

- využiť svoje vedomosti na zdokonaľovanie sa vo vlastnej športovej výkonnosti,
- vedieť uplatniť osvojené pravidlá športových disciplín v športovej činnosti,
- prezentovať svoju športovú výkonnosť na verejnosti,
- preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych športových odvetviach,

### **Základné tematické celky**

<i><b>Poznanky z telesnej výchovy a športu</b></i>
<i><b>Všeobecná gymnastika</b></i>
<i><b>Atletika</b></i>
<i><b>Základy gymnastických športov</b></i>
<i><b>Športové hry</b></i>
<i><b>Plávanie</b></i>
<i><b>Sezónne činnosti</b></i>
<i><b>Povinný výberový tematický celok</b></i>
<i><b>Testovanie</b></i>
S P O L U 66 hodín

### **Výberové tematické celky**

Netradičné pohybové aktivity, menej známe pohybové a športové hry
Korčuľovanie
Korčuľovanie in line
Snowboarding
Cvičenie v posilňovni
Aerobik, akvaerobik
Športové úpoly a sebaobrana
Ľadový hokej
Tance (základy spoločenských tancov, disko tancov, ľudových tancov)



# Technická výchova

## Ciele predmetu

Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vedie žiakov k:

- rozvoju technických schopností , pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce
- k ďalšiemu osvojovaniu si jednoduchých pracovných zručností a návykov v rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote
- vytrvalosti, presnosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku
- autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sabadôvere, k novému postoju a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu
- chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebavzdelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia
- orientácii v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenia, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- dodržiavaniu bezpečnostných predpisov a hygienických požiadaviek, schopnosti bezpečne sa správať v doprave a komunikáciách

## Obsah predmetu

Koncepcia v tomto ročníku je budovaná predovšetkým na praktických činnostiach žiakov a na využívaní poznatkov v praxi, výchovným zameraním nadväzuje na obsah učiva 5. ročníka.

Vzdelávací obsah je rozdelený do 5 tematických okruhov:

- a) Komunikácia v technike
- b) Jednoduché operácie a nástroje
- c) Konštruovanie a praktické činnosti
- d) Elektrická energia
- e) Samostatná tvorivá práca

Hodnoty a postoje žiaka	Obsah	Výstupy
Schopnosť uplatňovať tvorivé nápady v práci, schopnosť riešiť problém.	V tematickom okruhu Komunikácia v technike si žiaci rozširujú poznatky z technického zobrazovania, pravouhlého premietania na tri priemetne, čítajú a kreslia jednoduché technické náčrty a výkresy.	Schopnosti učiť sa a ako koncepčne zvládnuť proces učenia.
Získať schopnosti využiť rôzne informačné zdroje pri získavaní ďalších vedomostí	V tematickom celku Jednoduché operácie a nástroje sa žiaci oboznamujú jednoduchým konštrukčným spájaním dreva, odlieváním kovových polotovarov, s princípom spájkovania a lepenia kovov, oboznámia sa s doskovými drevárskymi výrobkami	Úlohy zamerané na navrhovanie spájania rôznych materiálov a produktov.

Osvojenie potrebných poznatkov a zručností pre voľbu vlastného profesného zamerania a profesnú orientáciu.	Tematický okruh Konštruovanie a praktické činnosti vedie žiakov k osvojeniu si merania posuvným meradlom, praktickej práci s materiálmi a nástrojmi, strihanie, sekanie, dlabanie, vŕtanie, sústruženie, ohýbanie, spájanie skrutkami, nitovanie, lepenie. Oboznamujú sa s jednoduchým popisom strojov a mechanizmov, poznávať princíp konštrukcie bicykla. Pravidlá bezpečnosti na bicykli.	Získavať schopnosti vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby i potreby školy. Doprava a životné prostredie.
Dodržiavanie bezpečnostných zásad a správne využitie elektrických spotrebičov.	V tematickom okruhu Elektrická energia žiaci získajú základné poznatky o spôsoboch výroby elektrickej energie, rozvode, využití a alternatívnych zdrojoch výroby elektrickej energie, naučia sa orientovať v druhoch elektrických spotrebičov a oboznámia sa so spôsobmi elektromontážnej práce.	Prehľad o princípoch fungovania základných strojov a zariadení v domácnosti.
Sebakontrola, sebahodnotenie, trpezlivosť, zmysel pre presnosť.	Samostatná tvorivá práca žiakov podľa vlastného technického výkresu alebo náčrtku, rozhodnutie sa pre výber materiálu, skupinová práca. Samostatné zhotovovanie výrobku s využitím získaných vedomostí z predchádzajúcich tematických okruhov.	

# Ochrana a tvorba životného prostredia

## Ciele predmetu

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativity a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

### V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- 1.Uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- 2.Rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvoril
- 3.Rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- 4.Estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka

### V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- 1.Poznaniu významu pôdy a jej vlastností
- 2.Poznávaniu poľných plodín a zeleniny
- 3.Osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí

### V rovine pracovných zručností a zručností predmet smeruje k:

- 1.Získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní okrasných rastlín
- 2.Získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní

## Obsah predmetu

Obsahová časť	Výkonová časť
<b>Pôda</b> – zloženie, druhy pôdy, úrodnosť a ochrana poľnohospodárskej pôdy	Poznať zloženie pôdy, rozdelenie pôd podľa spracovateľnosti, poznať základné spracovanie pôdy (pred sejbou a sadením), ochranu poľnohospodárskej pôdy
<b>Poľné plodiny - Obilniny</b> – využitie, druhy, spôsob pestovania, choroby a škodcovia <b>Olejníny</b> – využitie, druhy, spôsob pestovania, choroby a škodcovia <b>Priadne a siličnaté rastliny</b> – využitie, druhy, spôsob pestovania, choroby a škodcovia <b>Okopaniny</b> – využitie, druhy, spôsob pestovania, choroby a škodcovia <b>Krmoviny</b> – využitie, druhy, spôsob pestovania, choroby a škodcovia	Poznať význam poľných plodín, vedieť poľné plodiny zatriediť do pestovateľských skupín, poznať ich požiadavky na pestovanie a ochranu pred chorobami a škodcami. Poznať spôsob zberu a ich využitie z hľadiska výživy človeka, živočíchov a priemyselnej výroby
<b>Alternatívne poľnohospodárstvo-agrotechnika-</b> Kvalita produktov alternatívneho poľnohospodárstva a zdravé stravovanie. Ochrana pôdy, rastlínstva a živočíšstva v alternatívnom poľnohospodárstve	Poznať obrábanie a ošetrovanie pôdy, výživu a hnojenie, štruktúru plodín a osevný postup. Poznať prednosti a nedostatky biopotravín. Poznať vplyvy tradičného a alternatívneho poľnohospodárstva na rastlinstvo a živočíšstvo

<p><b>Zelenina-</b> <u>Menej známe druhy listovej zeleniny</u> – využitie, druhy, spôsob pestovania  <u>Menej známe druhy hlúbovej zeleniny</u> – využitie, druhy, spôsob pestovania  <u>Menej známe druhy plodovej zeleniny</u> – využitie, druhy, spôsob pestovania  <u>Menej známe druhy koreňovej zeleniny</u> – využitie, druhy, spôsob pestovania  <u>Menej známe druhy koreňovej zeleniny</u> – využitie, druhy, spôsob pestovania</p>	<p>Poznať význam menej známych druhov zeleniny, vidieť ju zatriediť do pestovateľských skupín, poznať ju a vedieť jej požiadavky na pestovanie. Poznať spôsoby zberu zeleniny, jej uskladnenie a rýchlenie</p>
<p><b>Koreninové rastliny-</b> Bazalka pravá, dúška tymiánová, levaduľa úzkolistá, medovka lekárska, rozmarín lekársky, saturejka záhradná, šalvia lekárska, yzop lekársky</p>	<p>Poznať význam koreninových rastlín, vedieť spôsob ich pestovania a využitia vo výžive</p>

Učebné osnovy sú koncipované voľne. To predpokladá tvorivú prácu učiteľa a vytvára možnosti voliť optimálny výber teoretických poznatkov a praktických činností podľa záujmu žiakov a materiálnych podmienok.

Vyučovací proces sa rozvíja na základe obsahu stanovenom učebnými osnovami tak, aby sa dosiahli ciele uvedené na začiatku, ale aj konkretizované pri každom tematickom celku.

Najdôležitejším snažením by mal byť ústup od reprodukčných činností, viac sa zameriavať na rozvoj tvorivosti žiakov.

V organizovaní vyučovacieho procesu navrhujem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou žiakov. Tímová práca sa využíva pri riešení rôznych problémov v bežnom živote.

Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa od ostatných, nieť zodpovednosť za prácu celého tímu.

Rozsah vyučovania- 33 hodín ročne.

Triedu sa delí na skupiny podľa aktuálnych predpisov o delení.

Vyučovací proces sa uskutočňuje v dvojhodinových vyučovacích jednotkách.

